

BETÆNKNING

afgivet af

Finans- og Skatteudvalget

vedrørende

Forslag til Finanslov for 2013

Afgivet til lovforslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Andreas Uldum (Demokraterne), formand
Inatsisartutmedlem Olga P. Berthelsen (Inuit Ataqatigiit), næstformand
Inatsisartutmedlem Aqqaluaq B. Egede (Inuit Ataqatigiit)
Inatsisartutmedlem Naaja Nathanielsen (Inuit Ataqatigiit)
Inatsisartutmedlem Per Berthelsen (Siumut)
Inatsisartutmedlem Finn Karlsen (Siumut)
Inatsisartutmedlem Siverth K. Heilmann (Atassut)

Indhold:

1. Indledning	4
1.1 Finanslovsforslagets opbygning og de bevillingsmæssige regler	4
1.2. Inddragelse af Inatsisartuts fagudvalg.....	4
1.3. Finanslovsforslaget for 2013.....	5
1.3.1 Princippet om en samlet prioritering.....	5
1.3.2 Det Økonomiske Råds anbefalinger til den langsigtede økonomiske politik	6
1.3.3 Ændringsforslag	7
1.3.4 Finansudvalgets stillingtagen – generelt.....	8
1.3.5 Overordnede bemærkninger til enkelte emneområder.....	8
1.3.6 Færdiggørelsen af den endelige finanslov for 2013 og forberedelse af FFL14.	12
2. Finansudvalgets specifikke spørgsmål/bemærkninger - opdelt på områder	12
2.1. Aktivitetsområde 10-12 Formanden for Naalakkersuisut.....	12
2.2. Aktivitetsområde 20-24 Naalakkersuisutmedlemmet for Finanser	15
2.3. Aktivitetsområde 30 Naalakkersuisutmedlemmet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling.....	22
2.4. Aktivitetsområde 34 Naalakkersuisutmedlemmet for Sundhed.....	27
2.5. Aktivitetsområde 40 Naalakkersuisutmedlemmet for Uddannelse og Forskning	30
2.6. Aktivitetsområde 50-51 Naalakkersuisutmedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug	33
2.7. Aktivitetsområde 62-66 Naalakkersuisutmedlemmet for Erhverv og Råstoffer	36
2.8. Aktivitetsområde 70-73 Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger, Infrastruktur og Trafik	41
2.9. Aktivitetsområde 77 Naalakkersuisutmedlemmet for Indenrigsanliggender.....	44
2.10. Aktivitetsområde 80-89 Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger, Infrastruktur og Trafik ..	47
3. Ændringsforslag til bevillinger	54
3.1. Tema 1 – Tekniske ændringer.....	55
3.2. Tema 2 – Budgetneutrale ændringer	57
3.3. Tema 3 – Nye indtægtsskøn og nye skøn for lovbundne udgifter	57
3.4. Tema 4 – Merudgifter	58
3.5. Tema 5 – Besparelser på drift	59
4. Ændringsforslag til tekstanmærkninger	59
5. Henstillinger fra Finansudvalget.....	60
6. Indstillinger fra Finansudvalget	61

Bilagsoversigt:

- A. Finansudvalgets spørgsmål af 4. september 2012 til Naalakkersuisut.
- B. Naalakkersuisuts besvarelser af Finansudvalgets spørgsmål, jfr. bilag A.
- C. Finansudvalgets høringsskrivelse af 18. september 2012 til Inatsisartuts fagudvalg.
- D. Samrådsindkaldelse af 5. oktober 2012 af Formanden for Naalakkersuisut samt tilhørende samrådsnotat.
- E. Samrådsindkaldelse af 10. oktober 2012 af Naalakkersuisutmedlemmet for Finanser samt tilhørende samrådsnotat.
- F. Samrådsindkaldelse af 5. oktober 2012 af Naalakkersuisutmedlemmet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling samt tilhørende samrådsnotat.
- G. Samrådsindkaldelse af 10. oktober 2012 af Naalakkersuisutmedlemmet for Uddannelse, Forskning og Nordiske anliggender samt tilhørende samrådsnotat.
- H. Samrådsindkaldelse af 10. oktober 2012 af Naalakkersuisutmedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug samt tilhørende samrådsnotat.
- I. Samrådsindkaldelse af 17. oktober 2012 af Naalakkersuisutmedlemmet for Erhverv og Råstoffer samt tilhørende samrådsnotat.
- J. Samrådsindkaldelse af 16. oktober 2012 af Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger, Infrastruktur og Trafik samt tilhørende samrådsnotat.
- K. Samrådsindkaldelse af 17. oktober 2012 af Naalakkersuisutmedlemmet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø samt tilhørende samrådsnotat, samt supplerende skriftlige spørgsmål af 30. oktober 2012
- L. Naalakkersuisuts ændringsforslag af 26. oktober 2012 til bevillinger. (Ændringsforslag nr. 1-77).
- M. Naalakkersuisuts ændringsforslag af 26. oktober 2012 til tekstanmærkninger (Ændringsforslag nr. 78-94).
- N. Fagudvalgenes høringssvar jf. bilag C.
- O. Naalakkersuisuts rettelsesblad til ændringsforslag nr. 71 og 84 jf. bilag L og M.

1. Indledning

Inatsisartuts 1. behandling af Forslag til Finanslov for 2013 fandt sted den 26. september 2012. Forslaget blev henvist til behandling i Finansudvalget.

Finansudvalget har gennemgået finanslovsforslaget på et budgetseminar, der blev afholdt 6.-9. august 2012 i Nuuk. Finansudvalget har på baggrund af sin gennemgang og behandling af finanslovsforslaget fremsendt en række spørgsmål og kommentarer ved brev af 4. september 2012 til Naalakkersuisut. Der henvises til bilag A. Udvalget anmodede om svar senest den 26. september 2012 kl. 10. For Naalakkersuisuts besvarelse af udvalgets spørgsmål henvises til bilag B.

Den 26. oktober 2012 har Naalakkersuisut herudover fremsendt et antal ændringsforslag. Disse behandles i særskilte afsnit i betænkningen.

Udvalget afgiver hermed betænkning til Inatsisartuts 2. behandling af finanslovsforslaget.

1.1 Finanslovsforslagets opbygning og de bevillingsmæssige regler

Finanslovsforslagets opbygning er i hovedtræk fastlagt i Budgetlovens kapitel 2 og 3. Det fremgår af de heri anførte bestemmelser, at finanslovsforslaget i lighed med andre lovforslag består af en lovtekst med bemærkninger.

Lovteksten omfatter bevillingsoversigten i forslagens *Bilag 1* og tekstanmærkningerne i forslagens *Bilag 2*.

Bemærkningerne består af bemærkningerne til tekstanmærkningerne, resultatoversigterne og hovedkontooversigten samt budgetbidragene.

For nærmere beskrivelse af kravene til bemærkningernes udformning henvises til de anførte kapitler i Budgetloven. Om budgetbidragene skal dog bemærkes, at disse indeholder de nærmere forudsætninger for bevillingerne på de enkelte hovedkonti. For tekstanmærkningerne skal det særligt bemærkes, at disse qua deres karakter af lovtekst giver mulighed for at foretage ændringer eller tilføjelser til øvrig Inatsisartutlovgivning.

Finanslovsforslaget adskiller sig således fra andre lovforslag bl.a. på den vis, at der kan fremsættes ændringsforslag til udformningen af budgetbidragene, på trods af, at disse som nævnt har karakter af bemærkninger til lovteksten. Der kan dog ikke stilles særskilte ændringsforslag til øvrige dele af bemærkningerne, såsom til *bemærkningerne* til tekstanmærkningerne.

Udvalget skal i øvrigt henvise til sin betænkning til Forslag til Tillægsbevillingslov for 2010, som blev behandlet på Inatsisartuts forårssamling 2011. I betænkningen til Tillægsbevillingsloven gennemgås de bevillingsmæssige regler nærmere med henblik på at give medlemmerne af Inatsisartut en enkel mulighed for at sætte sig ind i dette yderst vigtige område.

1.2. Inddragelse af Inatsisartuts fagudvalg

Finansudvalget har som i tidligere år søgt at inddrage Inatsisartuts fagudvalg i finanslovsprocessen. Udvalget har på denne baggrund sendt såvel sine indledende spørgsmål til Naalakkersuisut som Naalakkersuisuts besvarelser som kopi til fagudvalgene. Flere af fagudvalgene har taget positivt

imod denne mulighed for at vurdere det fremsatte finanslovsforslag. Dette har resulteret i nyttige tilbagemeldinger, som i videst muligt omfang er inddraget forskellige steder i nærværende betænkning.

Finansudvalgets høringskrivelse til fagudvalgene er vedlagt som bilag C til nærværende betænkning. Fagudvalgenes tilkendegivelser er vedlagt under bilag N.

Finansudvalget har benyttet lejligheden til at minde fagudvalgene om, at Finansudvalget ikke har mulighed for at anbefale højere udgifter indenfor et udgiftsområde, såfremt der ikke samtidig er anført forslag til en finansiering. Relevansen af denne påmindelse ses yderligere understreget ved, at enkelte udgiftskrævende og ufinansierede medlemsforslag under EM12 er blevet indstillet til vedtagelse uden forudgående høring af Finansudvalget. Finansudvalget skal **opfordre** Inatsisartuts fagudvalg til fremover at erindre at inddrage Finansudvalget, forinden udgiftskrævende, ufinansierede tiltag fremmes.

Udvalget skal endvidere benytte lejligheden til at erindre om, at selvom enkelte beslutningsforslag i sig selv ikke nødvendigvis er væsentligt udgiftskrævende, kan de sammenlagt dog have betydelige administrative og økonomisk konsekvenser for Landskassens budget. Finansudvalget skal derfor opfordre fagudvalgene til at lave en samlet prioritering af beslutningsforslagene inden for deres respektive fagområder, og i højere grad overveje finansieringen af disse, således at vi fortsat iagttager princippet om en *samlet prioritering*.

1.3. Finanslovsforslaget for 2013

1.3.1 Princippet om en samlet prioritering

Princippet om samlet prioritering er bærende for tilrettelæggelsen af vores økonomi. Hvis vi skal tilrettelægge vores økonomi på en måde, så vi kan bevare overblikket og holde en udgiftsstyring, der er afpasset til samfundets økonomiske formåen, må vi nødvendigvis fastholde dette princip.

Øger man niveauet for driftsudgifterne, er det meget vanskeligt senere at nedsætte dem igen - det kræver omprioritering, og det vil gribe mærkbart ind i menneskers hverdag. Og der vil altid være interessegrupper, som taler mod nedbringelse af driftsudgifterne på netop deres område.

Erfaringsmæssigt ved vi, hvor svært det er at beskære tilskudsordninger og nedbringe administrationsomkostninger. Blot det at undgå stigning i driftsudgifterne er en udfordring.

Det er derfor af afgørende betydning, at Naalakkersuisut og Inatsisartut altid overvejer det meget grundigt, inden der træffes beslutning om at øge driftsudgifterne ud over det niveau, som er forudsat på finansloven.

Det økonomiske råderum er i disse år stærkt begrænset, og ønsker om afsættelse af bevillinger til nye formål må ikke blot mødes med spørgsmålet "*Er det pågældende formål værd at støtte?*". Det er nødvendigt at spørge, om det pågældende formål er mere støtteværdigt end de formål, til hvilke der i forvejen er afsat bevillinger. Og det er nødvendigt at spørge, til hvilke formål støtten til gengæld må fjernes eller reduceres.

Det er nødvendigt at prioritere, og at prioritere handler om at foretage valg - også hvor det pågældende valg er vanskeligt eller ubehageligt.

Denne opgave kan ikke løses af Finansudvalget eller Naalakkersuisut alene, men forudsætter hele Inatsisartuts aktive medvirken og støtte. Dette er ikke mindst aktuelt i disse år, hvor det bliver stadigt tydeligere, at vores økonomiske holdbarhed er alvorligt truet, og at snuptagsløsninger ikke er mulige.

1.3.2 Det Økonomiske Råds anbefalinger til den langsigtede økonomiske politik

Den 18. september 2012 gennemførte Finansudvalget et møde med Grønlands Økonomiske Råd. Det nærmere emne for mødet var den netop udkomne rapport fra Rådet. Generelt demonstrerer rapporten endnu engang, at "Status quo" for velfærdssamfundet ikke er en reel mulighed.

En holdbar økonomisk udvikling fremover er af afgørende vigtighed. Hvis finanspolitikken ikke er holdbar, kan de offentlige velfærdsydelser ikke vokse i samme takt som de almindelige indkomster i økonomien. De vil med andre ord blive udhulet. Det betyder, at skatter og afgifter skal sættes op, hvis velfærdssamfundet skal opretholdes.

Økonomisk Råds rapport viser, at udviklingen af den strukturelle saldo, dvs. udviklingen af de offentlige finanser undtaget konjunkturudsving, viser en forværring fra midten af 00'erne og frem. Økonomisk Råds langsigtede fremskrivninger af de offentlige indtægter og udgifter viser en tydelig forværring af de offentlige finanser fremover. Flere ældre og færre erhvervsaktive vil øge presset på de offentlige serviceudgifter, mens indtægterne til Landskassen vil udgøre en faldende andel af BNP. Disse to stærke tendenser skaber en langsigtet finanspolitisk "kløft" mellem indtægter og udgifter, som tilmed bliver større og større med tiden.

Økonomisk råd vurderer derfor også i dette års rapport, at der med de nuværende rammer for Landskassens udgifter og indtægter er brug for fastholdte budgetforbedringer på næsten 1 mia. kr. i de næste årtier for at sikre balance mellem indtægter og udgifter.

Der bliver i de kommende år behov for en skarp prioritering af de offentlige udgifter, og jo længere tid den finanspolitiske tilpasning udskydes, jo større tilpasning bliver der behov for. Og der er ingen snuptagsløsninger.

Problemerne kan overvindes ved at skaffe større offentlige indtægter og ved at sænke udgifterne. Hvis flere personer bliver selvforsørgende vil det både reducere de offentlige udgifter og øge skatteindtægterne. Der er således en række muligheder for at skabe balance mellem indtægter og udgifter.

Økonomisk Råd vurderer, at der skal sættes ind over en bred kam, for at opnå en holdbar finanspolitik. Dette kan gøres ved at udvide beskatningsgrundlaget til en bredere del af den økonomiske aktivitet end arbejdsindkomster, have en stram styring af Landskassens udgifter samt øge arbejdsudbuddet. Jo længere vi venter, jo sværere og ikke mindst dyrere vil det blive at gennemføre de nødvendige finanspolitiske tilpasninger.

Økonomisk Råd bemærker til Naalakkersuisuts bebudede udgiftslofter for driftsudgifterne i både Selvstyret og kommunerne:

”Det er afgørende for dette nye styringssystem, at udgiftslofterne er afstemt efter en klart defineret finanspolitisk målsætning i form af f.eks. et gældsloft eller et balancekrav til den offentlige saldo. Samtidig må det tilsikres, at styringssystemet reelt kommer til at virke, så udgiftslofterne og budgetterne bliver overholdt” (s.6, Økonomisk Råds Rapport 2012)

Økonomisk Råd foretager en vurdering af naturressourcerne, og her særligt de udtømmelige ressourcer, som vækststrategi for det grønlandske samfund. Økonomisk Råd advarer mod en ’ressourceforbandelse’, hvor udnyttelsen af naturressourcer ikke fører til en gunstig økonomisk udvikling. Der er en risiko for, at de øgede midler ikke udnyttes til at skabe et højt samfundsmæssigt afkast, eller at midlerne

”...blokerer for reformer, at midlerne ikke bliver benyttet til at sikre fremtidige produktions- og indkomstmuligheder (ægte opsparing), men i stedet bruges til politisk konkurrence om anvendelsen af midlerne til aktiviteter uden samfundsøkonomisk afkast, prestigeprojekter, stærkt forvridende subsidier/tilskud eller lignende til opretholdelse af aktiviteter i erhverv eller områder uden vækspotentiale.” (s. 49, ibid.)

For at modvirke ovennævnte risici stilles der store krav til de lovgivningsmæssige rammer, klare politiske målsætninger for erhvervs- og arbejdsmarkedsområdet og styringen af de offentlige finanser.

Det er derfor bekymrende, at Rådet bemærker følgende til den grønlandske råstoffond:

”Vurderet i forhold til andre Råstoffonde har den grønlandske råstoffond ret brede og upræcist definerede rammer for anvendelse af midlerne. Dette indebærer en betydelig risiko for fejlallokering af midlerne. Det anbefales, at der formuleres mere præcise og klare regler for anvendelse af midlerne i Råstoffonden, særligt i forhold til en anvendelse, der ligger ud over et forventeligt gennemsnitligt niveau for det reale afkast.” (s.9, ibid.)

Udnyttelse af naturressourcerne kan på sigt bidrage til en mere selv bærende økonomi, hvor flere bliver selvforsørgende. Her vurderer Økonomisk Råd, at udbuddet af kvalificeret arbejdskraft er af betydning, hvilket forudsætter at flere uddannes og videreuddannes samt strukturelle forandringer fsva. arbejdskraftens mobilitet. Dette er ifølge Rådet en risikofri strategi.

Udvalget kan bakke op om nødvendigheden af en klart defineret finanspolitik, stram styring af de offentlige finanser, fokus på risici for ’ressourceforbandelsen’ og at sikre uddannelse til den grønlandske befolkning.

1.3.3 Ændringsforslag

På baggrund af Inatsisartuts førstebehandling af finanslovsforslaget har Naalakkersuisut den 26. oktober 2012 fremsendt 94 ændringsforslag til Finansudvalget.

Der er ændringsforslag til såvel *bevillinger* som til *tekstanmærkninger*. Ændringsforslagene er vedlagt betænkningen som bilag L og M.

Finansudvalgets indstillinger til Naalakkersuisuts ændringsforslag fremgår af afsnittene 3 og 4 i nærværende betænkning.

Naalakkersuisuts samlede ændringsforslag til Inatsisartuts 2. behandling af Finanslovsforslaget for 2013 vil i 2013 forringe det budgetterede Drifts-, Anlægs- og Udlånsresultat, DAU-saldoen, med 1,4 mio. kr. De samlede økonomiske virkninger af ændringsforslagene fremgår af nedenstående tabel.

Naalakkersuisut	FFL 2013	BO 2014	BO 2015	BO 2016
	(Mio. kr.)			
DAU – Oprindeligt forslag	114,2	-12,2	-32,1	-6,8
DA – oprindeligt forslag	0	11,0	12,0	-31,0
DAU – ændring via ændringsforslag	1,4	12,3	1,9	3,1
DA – ændring via ændringsforslag	1,4	12,3	1,9	3,1
Ny DAU	115,6	0,1	-30,2	-3,7
Ny DA	1,3	23,4	13,5	-28,1

Bemærk: Tallene er afrundede

Finanslovens resultat vil således være et **DAU-underskud på 115,6 mio. kr.** i 2013. Renset for landskassens nettoudlån vil resultatet blive et **DA-underskud på 1,3 mio. kr.** i 2013.

Finansudvalget har indstillet næsten alle Naalakkersuisuts ændringsforslag til 2. behandlingen til vedtagelse. Dog har udvalget *udsat* sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 29, 33 68, 83 og 84 jf. betænkningens afsnit 3.4.

I fh.t. det af Naalakkersuisut ovenfor foreslåede resultat ved 2. behandlingen vil Finansudvalgets indstillinger til Naalakkersuisuts ændringsforslag indtil videre samlet forbedre DA/DAU-resultatet med 3,6 mio. kr. i 2013, med 5,3 mio. kr. i 2014, med 4,6 mio. kr. i 2015 og med 4,6 mio. kr. i 2016.

1.3.4 Finansudvalgets stillingtagen – generelt

Finansudvalget kan på nuværende tidspunkt ikke tilkendegive hverken tilslutning eller afstandtagen til Naalakkersuisuts forslag til Finanslov for 2013. Udvalget vil fremkomme med en endelig indstilling til selve finanslovsforslaget i Udvalgets tillægsbetænkning til 3. behandlingen.

Finansudvalget kan dog tilslutte sig langt de fleste af de ændringsforslag, som Naalakkersuisut har fremsendt til Finansudvalget. De forslag, Finansudvalget ikke er enig i, eller forslag, som synes at mangle jf. tidligere oplysninger fra Naalakkersuisut, vil blive omtalt senere i betænkningen.

1.3.5 Overordnede bemærkninger til enkelte emneområder

I dette afsnit gengives kort en række mere overordnede bemærkninger til en række politikområder. For udvalgets mere detaljerede bemærkninger henvises til betænkningens afsnit 2 og tilhørende underafsnit. F.s.v. angår Udenrigs- og Indenrigsområdet henvises ligeledes til betænkningens afsnit 2.

Finans- og Skatteområdet

Grønlands Økonomiske Råd (GØR) advarer igen i år mod at fastholde en finanspolitik, hvor udgifter øges og indtægter mindskes. GØR vurderer, at der skal sættes ind over en bred kam, for at opnå en holdbar finanspolitik. Dette kan gøres ved at udvide beskatningsgrundlaget til en bredere del af den økonomiske aktivitet end arbejdsindkomster, have en stram styring af Landskassens udgifter samt øge arbejdsudbuddet. Naalakkersuisut har på indeværende samling fremsat en skatte- og afgiftspakke, som i store dele skal finansiere en nedsættelse af Landsskatten. Skatnedsættelsen ventes gennemført med et ændringsforslag til 3. behandlingen af FFL13. Der forventes engangsindtægter ifm. med skatteomlægningen, som resultat af ændring af reglerne om straks- og overskudsafskrivninger. En del af disse engangsindtægter forventes anvendt til en ekstraordinær indsats over for 16-18-årige, som ikke er i uddannelse.

Skatteomlægningen er en del af Naalakkersuisuts 2025-plan, som er offentliggjort dette efterår, hvor reformer indenfor bl.a. skatte-, bolig, pensions-, uddannelses-, og beskæftigelsesområderne skal sikre råd til velfærd i 2025.

Finansudvalget interesserede sig i sin betænkning til sidste års finanslovsforslag gennemgående for de demografiske udfordringer. Disse er ikke mindre relevante i år, og der bør fortsat fra Naalakkersuisuts side være fokus på, hvor den demografiske udvikling kan/får betydning for Landskassens budget.

GØR forholder sig til risikoen for en overophedning af samfundsøkonomien, hvis et eller flere storskalaprojekter og/eller mindre projekter starter op samtidig, da det kan lægge et pres på bygge- og anlægssektoren, men også på de afledte sektorer. Endvidere advares mod en anvendelse af de ekstra midler til formål, som ikke giver et reelt samfundsøkonomisk afkast. Dette kan udvalget erklære sig enig i.

Landskassens gæld er på omkring 600 mio. kr., og det forventes, at den samlede bruttogæld er ca. 1 mia. kr. i 2016. Det må bemærkes, at den grønlandske økonomi er meget lille, hvorfor en i forhold til f.eks. de omfattende infrastrukturelle anlægsønsker beskeden gældsoptagelse meget hurtigt kan øge gældens andel af BNP. Det er derfor uhyre vigtigt, at der alene optages lån, som bruges fremadrettet til investeringer, der kan give et samfundsøkonomisk positivt afkast.

Antallet af restancesager og borgernes akkumulerede gæld til det offentlige er faldet. Dette finder udvalget overordentlig tilfredsstillende. Der var pr. august 2012 ca. 230.000 restancesager med et samlet udestående på 893 mio. kr. En konsekvent modregning i alle offentlige udbetalinger har haft en betydelig positiv effekt. Restancerne er naturligvis fortsat høje, og det er vurderet, at ca. 0,5 mia. kr. er uerholdelige, bl.a. pga. af kravenes alder og skyldnernes manglende betalingsevne. Udvalget følger området, og afventer om en gennemførelse af "Ilanngaassivik" kan afhjælpe en del af problemet. Den bedste strategi er at sikre, at nye restancer ikke opstår.

Familieområdet

Der er fortsat bekymrende mange, som er på førtidspension. Det er vigtigt, både for den enkeltes livskvalitet, men også samfundsøkonomisk at fastholde et fokus på tilbud om revisitering, fleksjobordninger og revalidering, da udgiften deles ligeligt mellem kommunen og Selvstyret. Det kan i fremtiden blive nødvendigt at skabe nogle økonomiske incitamentter for at begrænse kommunernes tilkendelse af førtidspension.

Sundhedsområdet

Sundhedsvæsenet er plaget af et alvorligt udgiftspres, som alene kan forventes at blive forstærket som følge af den demografiske udvikling.

Ventelisterne til behandling synes at være faldende – om end på et højt niveau.

Igennem en årrække er en for stor andel af Sundhedsvæsenets årlige finansiering sket via tillægsbevillinger i Finansudvalget. Den foreløbige økonomiske prognose for Sundhedsvæsenet viser, at der er realiseret effektiviseringer for 15 mio.kr i 2012. Der er måske grund til at håbe, at udgifterne til dels kan tøjles via effektiviseringer og besparelser ved eks. nye aftaler om indkøb af medicin.

Udgifterne til vikarbureauer er fortsat høje, og med mindre egentlige uddannelsestiltag gennemføres mhp. at udvide rekrutteringsgrundlaget, må dette forventes at være tilfældet – også i de kommende år.

Uddannelsesområdet

Finanslovsforslaget for 2013 fastholder det meget væsentlige fokus på uddannelse, som Inatsisartut lagde det økonomiske grundlag for med vedtagelsen af FL2006. Formålet med uddannelsesindsatsen er som bekendt at øge andelen af hver ungdomsårgang, som tager en kompetencegivende uddannelse. Målet i Naalakkersuisuts 2025-plan er, at mindst 70 procent af en ungdomsårgang i 2025 forlader uddannelsessystemet med en kompetencegivende uddannelse.

Der bør dog fortsat være kritisk fokus på bevillingsstyringen og særligt resultaterne indenfor området. Det er vigtigt at sikre en form for mål- og resultatstyring, således af effekten af den enkelte indsats kan måles, og indsatsen om nødvendigt kan efterjusteres.

Fra 2013 vil grønlandske studerende i Danmark overgå til dansk SU, hvilket vil frigøre ca. 30,2 mio. kr. til andre uddannelsesindsatser. Dette forventes ifølge Naalakkersuisut ikke at forringe de studerendes økonomiske situation. Særaftalen med Danmark, som giver grønlandske studerende bedre mulighed for optag på universiteter indgår ikke som en del i aftalen om dansk SU.

Fiskeri og fangst

Der foreslås i FFL13 tilført Great Greenland et kapitalindskud på 5 mio. kr. Endvidere foreslår Naalakkersuisut til 2. behandlingen at afsætte yderligere 865.000 kr. på FL13.

Det er glædeligt, at Royal Greenland fra 2013 ikke behøver en servicekontrakt for at køre enkelte af sine produktionsanlæg på markedsvilkår.

Kulturområdet

Kulturområdet varetages i FFL13 i bevillingsmæssig sammenhæng med familieområdet; d.v.s. under aktivitetsområde 30.

Naalakkersuisut er for nuværende i gang med en undersøgelse af KNR's økonomi og virksomhed. Resultaterne af denne undersøgelse afventes, men under alle omstændigheder vil stationen dog fra 2013 få en økonomisk lettelse, idet KNR's trækingsret på Landskassen foreslås eftergivet over 4 år.

Udvalget har derudover generelt interesseret sig for, om de foreslåede bevillinger er realistiske i fh.t. de anførte målsætninger, hvilket med tilfredshed generelt vurderes at være tilfældet.

Udvalget har herudover opfordret Naalakkersuisut til at tilvejebringe større viden og datagrundlag om boligsikringsområdet, hvor udvalget har konstateret et behov for ajourføring af regelsættet.

Udvalget har endelig påpeget behovet for, at Naalakkersuisutmedlemmet udviser rettidig omhu i styringen af udgifterne til Arctic Winter Games.

Tilskud til Råd og foreninger mv.

Udvalget har ifm. med bevillingerne til en række forskellige råd og foreninger konstateret, at forskrifterne i Naalakkersuisuts Budgetregulativ 2008 ikke efterleves i fornødent omfang. Det påhviler således Naalakkersuisutmedlemmet, som er ansvarlig for den enkelte bevilling, at føre tilsyn med bevillingens anvendelse. Udvalget har bl.a. i forbindelse med Sorlak, GIF og ICC konstateret et behov for en forbedret administrativ praksis. Dette er nødvendigt for at sikre den fortsatte folkelige opbakning til disse udgiftsafholdelser.

Arbejdsmarked og erhverv

GØR har identificeret et strukturelt problem på arbejdsmarkedet. Dette fremstår tydeligst, hvor der er lokal mangel på arbejdskraft og samtidig arbejdsløshed. Der er forhåbninger til, at det nye matchgruppe-system og en øget mobilitet vil kunne bidrage til at løse dette strukturelle problem.

Der er igangsat forskellige initiativer med henblik på opkvalificering og uddannelse af arbejdsstyrken, således at den ledige andel såvel som den andel, der er beskæftiget i lavindkomsterhverv, ved reel opkvalificering gives mulighed for at gå over i fremtidige væksterhverv. Udvalget bakker op omkring denne aktive tilgang til arbejdsmarkedspolitikken, idet aktive tiltag såsom faglig opkvalificering og hensigtsmæssige incitamentsstrukturer udgør et godt grundlag for at sikre hjemmehørende arbejdskraft en væsentlig rolle indenfor de kommende væksterhverv indenfor mineral- og råstofsektoren.

På EM12 forventes Inatsisartut at træffe en række strategiske beslutninger om storskalaprojekter. Disse beslutninger er vigtige for Grønlands fremtidige muligheder for at udvikle en selv bærende økonomi. De finanslovspolitiske implikationer af beslutningerne er endnu ikke afklarede, men det bør under alle omstændigheder anføres, at indtægter – ej heller fra storskalaprojekter – ikke kommer fra den ene dag til den anden. Storskalaprojekterne kan derfor ikke træde i stedet for – men højst supplere – en fortsat stram finanslovspolitisk prioritering.

Boligområdet samt anlægsområdet generelt

På bolig- og anlægsområdet sker der aktuelt en omprioritering af midler til en øget bygge- og renoveringsindsats udenfor de større byer. Udvalget finder, at det bør undersøges, hvorledes udgifterne til offentligt støttet boligbyggeri generelt kan nedbringes, således at boligudgifterne kommer på niveau med befolkningens betalingsevne og betalingsvilje.

Det er nævnt i 2025-planen, at der for nuværende ikke er et samlet overblik over renoveringsefterslæbet for offentlige institutioner og anlæg. Udvalget finder, at der bør rettes op på dette snarest muligt, og har anmodet Naalakkersuisut om at udarbejde en oversigt.

Trafikområdet

Der er ikke foreslået nye større konkrete tiltag på dette område. Dog er der afsat midler til at færdiggøre forundersøgelser på baggrund af Transportkommissionens betænkning.

Udvalget har herudover tilskyndet til, at der snarest sker en afklaring af de kommende års SAR-beredskab.

Afslutning

Afsluttende skal Finansudvalget påminde Naalakkersuisut om, at der i slutningen af 2012 ikke igen bør søges udmøntning af reservebeløb på konkrete projekter til passiv henlæggelse i Anlægs- og renoveringsfonden. Udvalget fandt anledning til at kritisere sådanne ansøgninger i slutningen af 2010 og ønsker ikke at skulle gentage denne kritik i slutningen af 2012. Udvalget skal i denne forbindelse bemærke, at sidste møde i Finansudvalget i 2012 afholdes den 12. december 2012. Det vil derfor ikke være muligt for udvalget, at behandle yderligere bevillingsansøgninger i 2012 efter denne dato.

1.3.6 Færdiggørelsen af den endelige finanslov for 2013 og forberedelse af FFL14.

Det er flere steder i betænkningen anført, at Finansudvalget tilkendegiver sin tilslutning til, at konkrete oplysninger medtages eller ændres i den endelige finanslov for 2013 eller i finanslovsforslaget for 2014. Finansudvalget fremkommer med sådanne anmodninger i de tilfælde, hvor det f.eks. skønnes, at en teknisk tilretning af finanslovsforslaget ikke kræver et formelt ændringsforslag, eller hvor den ønskede tilretning ikke umiddelbart er mulig grundet manglende datagrundlag.

Det er naturligvis Finansudvalgets forventning, at disse tilkendegivelser uden videre tages til efterretning af Naalakkersuisut, og at de ønskede tilpasninger af finansloven og det kommende finanslovsforslag sker som ønsket. Såfremt Naalakkersuisut mod forventning ikke anser den ønskede ændring som mulig eller hensigtsmæssig forventer Udvalget at modtage en klar tilkendegivelse herpå i Naalakkersuisuts svarnotat. Såfremt Naalakkersuisut ikke fremkommer med en tilbagemelding, anses dette af Inatsisartut, og herunder af Finansudvalget, som Naalakkersuisuts stiltiende og bindende accept af Udvalgets tilkendegivelser.

2. Finansudvalgets specifikke spørgsmål/bemærkninger - opdelt på områder

Opmærksomheden henledes indledningsvis på betænkningens bilag A-B, som omfatter Finansudvalgets indledende spørgsmål til Naalakkersuisut og Naalakkersuisuts besvarelse. I de følgende afsnit henvises der flere steder (i parenteser) til dette materiale.

2.1. Aktivitetsområde 10-12 Formanden for Naalakkersuisut

Udvalget har i forbindelse med gennemgangen af Naalakkersuisuts svar på dette aktivitetsområde gennemført et samråd med Formanden for Naalakkersuisut. Indkaldelsen og samrådsnotatet samt tilhørende bilag er vedlagt som bilag D til betænkningen.

Hovedkonto 10.06.24 Midlertidige tilskud til landsdækkende aviser

Med finanslovsforslaget er denne bevilling gjort permanent og der foreslås afsat 2,5 mio. kr. årligt i 2012 og for hvert af BO-årene. Med ændringsforslag til 2. behandlingen ændres navnet på

hovedkontoen til Tilskud til landsdækkende aviser (nr. 1). Af hensyn til den journalistiske kvalitet i de landsdækkende aviser, anses det nødvendigt, at der ydes denne støtte.

Hovedkonto 10.12.10 Udgifter til sagsanlæg

Idet Naalakkersuisut medio juli besluttede at hæve Puisi-ankesagerne vil der blive en merudgift i 2012 ift. bevillingen. Til gengæld nedsættes bevillingen med ændringsforslag til 2. behandlingen med 5 mio. kr. (nr. 75). Hermed afsluttes en mangeårig retssag, som har været forbundet med betydelige udgifter for Landskassen, men som var vigtig for bl.a. at fastslå de principielle rammer for en bestyrelses ansvar for et selskabs økonomi.

Udvalget finder det **yderst beklageligt**, at Naalakkersuisut i så vigtig en sag, ikke i tide erindrede at orientere udvalget, da Grønlands Landsrets begrundelse for dommen afsagt i februar 2011 forelå. Denne var, som nævnt i udvalgets betænkning til FFL12, blevet lovet fremsendt til udvalget, så snart den forelå. Udvalget finder det derfor meget utilfredsstillende, at måtte erfare gennem pressen, at begrundelsen for dommen samt en redegørelse fra et eksternt advokatfirma lå til grund for Naalakkersuisuts beslutning om at hæve ankesagerne.

Det må dertil med beklagelse bemærkes, at udvalget i den efterfølgende korrespondance fra Naalakkersuisut derudover har måttet konstatere en basal mangel på forståelse for Finansudvalgets rimelige fordring.

Udvalgsmedlem Olga P. Berthelsen har erklæret sig inhabil i alle forhold, som vedrører nærværende sag, og hun har derfor ikke deltaget i udvalgets behandling af dette punkt.

Hovedkonto 10.13.10 Udbytte, udlodning og salg fra aktieselskaber

Realiseringen af rationaliseringer i de offentligt ejede selskaber

Som bekendt afdækkede konsulentvirksomheden Mantec Aps i 2010, at der var realiserbare rationaliseringspotentialer på 30 mio. kr. årligt i Royal Arctic Line. Finansudvalget har længe anset det som afgørende at realisere disse gevinster.

Udvalget har på denne baggrund stillet følgende spørgsmål (3.6e):

”I forbindelse med sidste års og forrige års finanslovsproces udtrykte Finansudvalget og Erhvervsudvalget meget stor tilfredshed med, at Mantec Aps ved analyser af Royal Arctic Line A/S havde identificeret potentialer for rationaliseringer og effektiviseringer til en årlig værdi af 30 mio. kr. Udvalgene opfordrede Naalakkersuisut til uden ophold at gå i gang med at afdække, om der kunne ligge tilsvarende besparelspotentialer i andre af selskaberne, idet udvalgene konkret pegede på Tele Greenland A/S og KNI A/S som oplagte steder at begynde sådanne undersøgelser. Hvorledes har Naalakkersuisut konkret fulgt op på denne opfordring, og hvilke resultater har dette konkret afstedkommet? Det ønskes i denne forbindelse oplyst, hvorledes Naalakkersuisut konkret har fulgt op på Finansudvalgets praktiske forslag om på generalforsamlingerne og indenfor rammerne af aktieselskabsloven bestemmelser at pålægge de fuldt ud selvstyrejede selskaber at rationalisere driften med f.eks. 2 procent om året med henblik på at afspejle de administrative besparelser, som resten af den offentlige sektor i Grønland gennemgår i disse år. Udvalget skal på forhånd frabede sig et standardsvar om, at et sådant påbud til selskaberne vil kunne

udgøre et brud på principperne i aktieselskabsloven, da dette ganske åbenbart ikke er tilfældet.”

Ved en givetvis ulykkelig forglemmelse har Naalakkersuisutformanden imidlertid glemt at besvare dette spørgsmål. Finansudvalget skal derfor **anmode** om at modtage en skriftlig og grundig besvarelse af spørgsmålet senest 2 dage efter 2. behandlingen af FFL13. Udvalget vil herefter vende tilbage til sagen i sin tillægsbetænkning.

Bestyrelsesevalueringer

Finansudvalget har i tidligere betænkninger udtrykt stor tilfredshed med Naalakkersuisuts beslutning om, at de selvstyrejede aktieselskaber skal implementere eksterne bestyrelseevalueringer.

Udvalget finder, at bestyrelseevalueringer er vigtige, for at sikre de rigtige kompetencer er til stede af hensyn til økonomien og selskabsledelsen. Puisi-sagen er et eksempel på, at Selvstyret som ejer må være yderst agtpågivende med udnævnelsen af sine selskabers bestyrelser, da det er svært efterfølgende at placere et ansvar i tilfælde af betydelige økonomiske tab for selskabet og ejeren.

Udvalget har derfor spurgt ind til, hvorledes man i dag foretager bestyrelseevalueringerne i de selvstyrejede selskaber.

Naalakkersuisut har oplyst, at man i udgangspunktet i dag foretager bestyrelseevalueringer, som udføres af eksterne konsulenter, og som er medvirkende til mere professionaliserede bestyrelser. Naalakkersuisut oplyser endvidere, at evalueringerne sker på baggrund af 6 hovedområder: A) individuel, B) bestyrelsesformanden, C) bestyrelsesmøderne, D) bestyrelsens kompetencemæssige sammensætning, E) direktionens arbejde og F) samarbejdet med direktionen (sp. 3.3).

Udvalget finder det bekymrende, at Naalakkersuisut oplyser, at evalueringerne ”normalt” danner baggrund for eventuelle ændringer i bestyrelsernes sammensætning (sp. 3.4). Ifølge samrådsnotatet (bilag D) kan kompetencer knytte sig til nationalitet, alder, køn, uddannelse og erfaringer, men skal ikke stå alene. Naalakkersuisut oplyser endvidere, at evalueringerne viser, hvilke kompetencer der er idéelle for den pågældende virksomhed. Herefter tager Naalakkersuisut i dialog med bestyrelsesformanden en vurdering af, om de anbefalede kompetencer er til stede eller ej, hvilket kan danne grundlag for en ændring af sammensætningen i bestyrelsen. Dette da bestyrelsen skal opfattes som en enhed, der besidder alle de nødvendige kompetencer.

Udvalget finder det på den baggrund forunderligt, hvis en bestyrelseevaluering alligevel ikke er en bedømmelse af en given bestyrelse, med det formål at vurdere, om det enkelte medlem og den samlede bestyrelsesgruppe kan bidrage med specifikke og fagligt relevante kompetencer til gavn for selskabets ledelse og økonomi. Bestyrelseevalueringer kan åbenbart være en generel oplysning til Naalakkersuisut om den idéelle bestyrelsessammensætning for en given virksomhed, og som Naalakkersuisut øjensynligt kan vælge at se bort fra. Denne forståelse forekommer ikke at stemme overens med den gængse opfattelse af, hvad begrebet evaluering rummer.

Hvis bestyrelsen alene skal opfattes som en enhed, vil det i realiteten være nok at enkelte medlemmer besidder alle de nødvendige kompetencer. Udvalget er fsv. enig i, at bestyrelsesmedlemmerne skal komplementere hinandens kompetencer, men det er vigtigt at også

det enkelte medlem besidder specifikke og målbare faglige kompetencer, som er vigtige for bestyrelsen og selskabet.

Finansudvalget skal på denne baggrund **opfordre** Revisionsudvalget til at gå nærmere ind i denne sag, idet Revisionsudvalget har det primære ansvar for tilsynet med Naalakkersuisuts varetagelse af aktionærrollen i de helt eller delvist offentligt ejede aktieselskaber. Finansudvalget skal samtidig opfordre Revisionsudvalget til i denne forbindelse at rekvirere en eller flere af de udarbejdede bestyrelsevalueringer med henblik på at vurdere kvaliteten af og ejerens konkrete opfølgning på disse evalueringer konklusioner og evt. anbefalinger, hvilket uden videre vil kunne ske med hjemmel i bestemmelserne i § 19 i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut.

Hovedkonto 10.13.71 Royal Greenland A/S, afdrag

Den 27. september deltog Finansudvalget, Erhvervsudvalget og Fiskeriudvalget i et møde med Royal Greenland. Her erfarede Finansudvalget, at Royal Greenland forventer at kunne overholde lånebetingelserne, at den rentebærende gæld nedsættes yderligere, og at der vil være et positivt koncernresultat ved udløbet af indeværende regnskabsår. Dette finder udvalget glædeligt. Udvalget skal dog samtidig minde om, at koncernens gæld stadigvæk er omfattende, og det vil derfor ikke være på sin plads at slække på de strenge krav til selskabets fortsatte økonomiske konsolidering og fokusering på forretningsmæssige kerneopgaver.

Hovedkonto 10.19.03 Grønlands bidrag til Northern Periphery Programme

I den nuværende programperiode, som løber fra 2007 – 2013, er det angiveligt Naalakkersuisuts vurdering, at Grønlands økonomiske og faglige udbytte er relativt stort, og at den akkumulerede viden og kompetenceløft er højt. En ny programperiode løber fra 2014-2020, som er sammenfaldende med EU's budgetperiode. Udvalget finder det vigtigt, at der fortsat afsættes midler til Grønlands deltagelse i internationale projekter af denne karakter, og skal **opfordre** Naalakkersuisut til fortsat at arbejde for at skabe rammer, som kan sikre flest mulige grønlandske projekter og projektpartnere.

Hovedkonto 10.19.07 Inuit Circumpolar Council

I kapitel 12 i Budgetregulativet fra 2008, anføres, at det ansvarlige Naalakkersuisutmedlem pålægges at sikre, at de råd, nævn og foreninger, som Naalakkersuisut yder støtte over bl.a. finansloven, anvender støtten i overensstemmelse med bevillingsforudsætningerne. Endvidere er det det ansvarlige departements opgave senest den 1. juli i det efterfølgende år at indhente en beretning. Beretningen skal indeholde en skriftlig beretning og et regnskab for det foregående år samt et budget for det igangværende år. Hvis bevillingen er over 300.000 kr. skal beretningen desuden indeholde aktivitetstal, statistiske oversigter samt målsætning og handlingsplan.

Udvalget skal **henstille** Naalakkersuisut til at henholde sig til kapitel 12 i Budgetregulativet fra 2008, når der ydes økonomisk støtte til råd, nævn, foreninger mv., både generelt og specifikt.

2.2. Aktivitetsområde 20-24 Naalakkersuisutmedlemmet for Finanser

Udvalget har i forbindelse med gennemgangen af Naalakkersuisuts svar på dette aktivitetsområde gennemført et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet for Finanser. Indkaldelsen og samrådsnotatet samt tilhørende bilag er vedlagt som bilag E til betænkningen.

Naalakkersuisuts 2025-plan

Naalakkersuisut har for nyligt udarbejdet en plan for sikring af velstand og velfærd frem mod 2025. Med baggrund i ønskede værdier såsom bæredygtig udvikling, fælles ansvar og samarbejde, større lighed og en sund og velfungerende befolkning ønsker Naalakkersuisut at gennemføre en række reformer:

- Investering i uddannelse
- Beskæftigelsesfremme
- Øget vækst via en større privat sektor
- Effektivisering af den offentlige sektor
- Reforme på skatte-, bolig- og velfærdsområdet
- Konkrete tiltag for bedre styring af den offentlige økonomi, anlægsinvesteringer samt ældrestrategi.

Naalakkersuisut lægger angiveligt vægt på at indgå i dialog med kommunerne og arbejdsmarkedets parter om disse reformer. Og bl.a. indenfor reformerne på skatte-, velfærds- og boligområdet ønsker Naalakkersuisut tillige at indgå i dialog med befolkningen. Udvalget finder det tilfredsstillende, at Naalakkersuisut således også lægger vægt på at indgå i dialog med, og informere befolkningen om reformer, som kan have stor betydning for den enkelte borger, idet udvalget dog samtidig skal minde om, at borgermøder og lignende tiltag alene kan være af almen folkeoplysende karakter. Det endelige ansvar for at drøfte forslagene og træffe beslutninger om dem påhviler først og fremmest Inatsisartut. Naalakkersuisutmedlemmet har udtalt, at man løbende vil holde Finansudvalget orienteret om den nærmere konkretisering af udmøntningen af planen. Udvalget skal **opfordre** Naalakkersuisut til også at holde Inatsisartuts fagudvalg løbende orienteret om tiltag på deres fagområder, i takt med at reformplanerne tager konkret form.

Udvalget kan naturligt ikke tage konkret stilling til planen, da der ikke er fremsat konkrete forslag, men finder det positivt, at Naalakkersuisut ønsker at planlægge langsigtet af hensyn til den samfundsøkonomiske udvikling. I relevant omfang vil der under de enkelte aktivitetsområder og hovedkonti blive henvist til 2025-planen.

Hovedkonto 20.01.01 Departementet for Finanser, AN, administration*Strukturovervågning*

Naalakkersuisut har udtrykt et behov i FFL13 for en mere systematisk og skarpere prioriteret strukturovervågning, hvor der i forvaltningskulturen er fokus på monitorering af effekter og resultater. Hermed kan der hurtigere gribes ind, hvis de nødvendige resultater ikke opnås. Naalakkersuisut har oplyst, at for de enkelte programmer, som understøtter 2025-planen, skal der udarbejdes indikatorer og fastsættes konkrete og målbare mål for resultatskabelsen. Dette finder udvalget yderst positivt, og ser frem til, at Naalakkersuisut vil skabe åbenhed omkring resultaterne og effekterne af sine indsatser. Udvalget skal også udtrykke en klar forventning til, at der ærligt orienteres om de indsatser, som ikke nødvendigvis opnår de forventede mål eller effekter, og herefter justeres eller opgives.

I forlængelse heraf finder udvalget det interessant, at Naalakkersuisut ønsker at udvikle en gennemgående incitamentsstruktur, hvor driftstilskud omlægges til at være mere resultatafhængige udbetalinger på baggrund af den enkelte institutions evne til at opfylde konkrete, målbare resultat- og effektkrav. Naalakkersuisut har oplyst, at man indtil videre har haft erfaring med dette via

Selvstyrets styring af brancheskolernes bestyrelser. Klare konklusioner på baggrund heraf kan dog ikke drages endnu.

Tilskudsanalysen

Naalakkersuisut har på udvalgets anmodning oplyst status på tilskudsanalysen som en del af forberedelsen til finanslovsforslaget. Fase 1 af analysen identificerer hele tilskudsområdet og kortlægger og analyserer alle tilskud på finanslovene fra 2000-2011. Det forventes at kunne indgå i forberedelsen af FFL14. 2. fase omfatter de områder, hvor der sker krydssubsidiering, og gennemføres i tæt samarbejde med de selvstyrejede selskaber, bl.a. med det formål at synliggøre, forandre eller om nødvendigt fjerne utilsigtet krydssubsidiering. Dette arbejde pågår for nuværende. Udvalget finder denne analyse vigtig både ift. finanslovsprocessen og i relation til arbejdet med at sikre mere gennemsigtige økonomiske strukturer, og skal **opfordre** Naalakkersuisut til at orientere udvalget om analysens konklusioner, når disse foreligger. Udvalget skal ved samme lejlighed bemærke, at analysen nu har været afventet igennem flere år, hvorfor udvalget forventer, at Naalakkersuisut sikrer den fornødne fremdrift i arbejdet hen imod en færdiggørelse.

Offentlige udgifter til administration

Udvalget har stillet flere spørgsmål til udviklingen i Selvstyrets administrationsudgifter (sp.3.17, samrådssp. 6 og 7). Naalakkersuisutmedlemmet har i den forbindelse lovet, at man vil gennemgå hver enkelt hovedkonto i finansloven mhp. at vurdere, om den meningsfyldt bør være angivet som drifts- eller tilskudskonto eller ej. Dette arbejde vil være afsluttet inden forelæggelsen af det finanslovsforslag, som forelægges på efterårssamlingen i 2013 og resultere i et mere retvisende billede af Selvstyrets udgifter til administration. Udvalget ser frem til at blive orienteret om dette.

Udvalget skal ved samme lejlighed minde om, at selvstyrets udgifter til administration naturligvis bør være under stram styring, men dette må ikke fjerne fokus fra, at den politiske fokus naturligvis bør ligge på *de samlede* offentlige udgifter til administration. Som bekendt anførte den første selvstyrekommission, at det daværende hjemmestyres administration havde den størrelse, som måtte forventes i fh.t. opgaverne, mens den kommunale administration til gengæld var alt for stor. Sidstnævnte synes fortsat at være tilfældet. Udvalget har i forbindelse med besvarelsen af spørgsmål på 77-området således konstateret, at udgifterne til den kommunale administration på trods af at målene med kommunalreformen forekommer at være vokset siden 2008, hvilket udvalget vil vende tilbage til under 77-området.

Hovedkonto 20.05.20 Bloktilskud til kommunerne

Naalakkersuisut har med FFL13 ønsket at fastholde et uændret realt bloktilskud til kommunerne, dette af hensyn til deres økonomi. På Finansudvalgets anmodning har Naalakkersuisut oplyst, at der pågår forhandlinger om pris- og lønreguleringssatsen grundet en ændret beregningsmetode for denne. Denne sats er fastsat til 2,08 procent for Selvstyrets institutioner, og denne ønskes også gældende for kommunernes bloktilskud. P/l-satsen tager udgangspunkt i, at prisstigningerne på fødevarer spiller en mindre rolle for det offentlige forbrug end i private husholdninger. Naalakkersuisutmedlemmet har på et samråd oplyst, at kommunerne ikke er enige i denne p/l-sats.

I udvalgets betænkning til 2. behandlingen af FFL12 nævnte udvalget den demografiske udfordring for det offentlige udgifter. Naalakkersuisut har oplyst, at man finder det vigtigt, at der generelt budgetteres med den demografiske udvikling, samt at der arbejdes på at indarbejde de demografiske forhold i den kommende budgetsamarbejdsaftale mellem Selvstyret og kommunerne. Udvalget skal **opfordre** parterne til at søge at opnå enighed i ovennævnte sager. Selvom der ikke nødvendigvis

bliver opnået enighed forhindrer dette dog ikke Inatsisartut i at afsætte en bevilling, som af Inatsisartut selv anses passende.

Hovedkonto 20.05.40 Statens bloktilskud

Statens bloktilskud er i FFL13 reguleret med 1,3 % i pris- og lønregulering. Bevillingerne på FFL13 er til gengæld pris- og lønreguleret med 2,08 %. Hermed opstår en difference, som skal finansieres. Udvalget har spurgt Naalakkarsuisut, hvorledes dette søges finansieret (Sp. 3.14). Hertil har Naalakkarsuisut svaret:

”Spørgsmålet kan besvares på to måder: Den ene er forskellen mellem hvor meget Statens bloktilskud faktisk er reguleret med, og hvor meget det ville være reguleret med i forhold til den grønlandske pris- og lønregulering.

Staten bloktilskud er reguleret med 1,3 %, svarende til 46,7 mio. kr. Hvis statens bloktilskud var blevet pris- og lønreguleret med 2,08 % fra 2012 til 2013, så ville det udgøre 3.661 mio. kr., hvilket er 27,9 mio. kr. mere end det udgør med den faktiske pris- og lønregulering på 1,3.

Den anden måde at svare på er, hvor stor forskellen er på reguleringen af Statens bloktilskud, og reguleringen af Selvstyrets drift.

I FFL2013 er der 161 hovedkonti, som er blevet pris- og lønreguleret. Udgangspunktet for størrelsen af de bevillinger, som skulle pris- og lønreguleres i FFL2013 udgjorde godt 4.350 mio. kr., hvilket betyder det koster godt 90 mio. kr. at foretage en pris- og lønregulering med 2,08 %.

Dermed er der en difference på godt 43 mio. kr. mellem forhøjelsen af statens bloktilskud og udgifterne til Selvstyrets pris- og lønregulering. Havde bloktilskuddet været reguleret med 2,08 % havde differencen blot været godt 15 mio. kr.

Differencen er bl.a. finansieret gennem øgede udbytter fra de selvstyrejede selskaber.”

Hovedkonto 20.05.44 Indtægter fra partnerskabsaftalen med EU

Ifølge partnerskabsaftalen med EU budgetteres med årlige indtægter, som udbetales med en fast del på 80 % og en variabel del på 20 % som er knyttet til konkret målopfyldelse. Ifølge Naalakkarsuisut er det svært at få udbetalt den fulde del af de 20 %, da målene er fastlagt højt for at give incitament til en stadig bedre indsats. For 2012 forventes det at få udbetalt knap 80 % af den variable del. På trods af dette, har Naalakkarsuisut budgetteret med en indtægt på 100 % for 2013. På baggrund af et samråd med Naalakkarsuisutmedlemmet for Finanser er det udvalgets forventning, at man fra FFL14 vil budgettere med et lavere og mere retvisende indtægtsskøn.

Formålsskonto 20.30 Økonomi- og Personalestyrelsen, ASA

Ansættelsesstoppet for stillinger med personalebolig i Nuuk

Finansudvalget har stillet flere spørgsmål om dette forhold. Det er i denne forbindelse oplyst, at ansættelsesstoppet påregnes at fortsætte. Naalakkarsuisut har endvidere ønsket det præciseret, at der ikke er tale om et ansættelsesstop, men en begrænsning i adgangen for Selvstyret til at opslå stillinger med personalebolig. Naalakkarsuisut vurderer, at en af de positive effekter af tiltaget vil

være at flere kan boligforsyne sig selv. En negativ effekt vurderes at kunne være et øget pres på de eksisterende medarbejdere. Til dette udtaler Naalakkersuisut:

”Det er blandt andet én af grundene til, at der i disse år i høj grad fokuseres på trivsel i centraladministrationen” (samrådssp. 9d)

Naalakkersuisut vurderer, at det fortsat er realistisk nå sine politiske målsætninger, selvom det forventes at skære yderligere i administrationsudgifterne.

Finansudvalget må umiddelbart tage dette til efterretning. Udvalget skal dog ikke lægge skjul på en grundlæggende skepsis overfor hele konstruktionen med et mere eller mindre omfattende ansættelsesstop for stillinger med tilhørende personalebolig. Konstruktionen kan kort sagt først og fremmest ses som en administrativ snuptagsløsning, som skal dække over konsekvenserne ved en manglende rettidig omhu i opførelsen af og visiteringen til personaleboliger i Nuuk.

Eksterne konsulenter

Udvalget har spurgt ind til brugen af eksterne konsulenter for at kompensere for en evt. personalemangel. Naalakkersuisut har oplyst, at omkostninger til eksterne konsulenter afholdes inden for også andre hovedkonti end driftskonti. Udgifter af administrativ art kan således afholdes f.eks. via tilskudskonti. Udvalget finder det bekymrende, hvis brugen af eksterne konsulenter risikerer at stige uforholdsmæssigt meget, da viden fra arbejdet på en given opgave herved som oftest ikke bliver forankret i Selvstyret. Dertil kræver anvendelse af konsulenter et grundigt forarbejde med henblik på en saglig udvælgelse af konsulenten samt definitionen af opgaven, der skal løses, og opfølgningen herpå. Udvalget skal erindre Naalakkersuisut om vigtigheden af overensstemmelse mellem mængden af arbejdsopgaver ift. de økonomiske ressourcer, som ønskes anvendt til opgaveløsningen. Udvalget **opfordrer** Revisionsudvalget til at følge op på denne problemstilling.

Hovedkonto 20.30.10 Selvstyrets centrale administrationsbygninger

Udvalget har i juli 2012 behandlet en tillægsbevillingsansøgning (sagsnr. 12-00583) vedr. centraladministrationens indflytning i kontortårnet ved Nuuk Centeret. Enkelte af lejemålene kan først opsiges medio 2014, der er behov for IT-mæssige ændringer og enkelte bygninger skal renoveres og ombygges. Dette har endvidere bevirket et behov for yderligere midler i 2013 ved ændringsforslag nr. 69 og 70. Naalakkersuisutmedlemmet for Finanser oplyser ved skrivelse af 16. oktober 2012, at det fortsat forventes, at der i fremtiden vil være besparelser indenfor administrationsområdet fra BO-året 2015.

Udvalget finder, at beslutningen om at investere i kontortårnet principielt er hensigtsmæssig, idet en forsvarlig udnyttelse af skatteborgenes penge tilsiger, at den offentlige sektor som udgangspunkt selv ejer de bygninger, der skal bruges permanent eller i en længere årrække. Det lader sig i den forbindelse ikke nægte, at der over en lang årrække har været afholdt urimeligt store udgifter til leje af bygninger til den offentlige administration grundet manglende fremsynethed og vilje til at investere i administrationsbygninger. Udvalget har fortsat tiltro til, at kontortårnet på lidt længere sigt vil vise sig at blive en god forretning for selvstyret, når de dyre private lejemål bliver sagt op. Dét ændrer dog ikke ved, at det kunne have været ønskeligt, at planlægningen af kontortårnsprojektet og afviklingen af byggeriet havde været endog meget bedre. Udvalget finder,

at de erfaringer, som Naalakkersuisut har fået i forbindelse med dette projekt, bør sikres anvendt i fh.t. kommende offentlige anlægsprojekter.¹

Dette kan blive aktuelt, før vi aner det. Udvalget skal i den forbindelse således bemærke, at det er alment kendt, at store dele af selvstyrets centrale administrationsbygninger aktuelt står tomme grundet renovering for skimmelsvamp. Det er et åbent spørgsmål, om det rent økonomisk overhovedet er hensigtsmæssigt at foretage denne renovering. Bygningerne er omkring 40-50 år gamle, dårligt vedligeholdt, uhensigtsmæssigt indrettet og givetvis forurenede med asbest og PCB – foruden mulig fortsat stedvis forekomst af skimmelsvamp. Det kan således ikke afvises, at den mest økonomisk forsvarlige løsning vil være at nedrive bygningerne og erstatte dem med noget nyt. Udvalget forventer at blive orienteret om Naalakkersuisuts overvejelser herom.

Aktivitetsområde 24 Skattestyrelsen

Borgernes gæld til det offentlige

Finansudvalget har modtaget nedenstående oversigt over borgernes restancer til det offentlige, jf. besvarelsen af udvalgets spørgsmål 6.18 under bilag B.

	August 2011		August 2012	
	Antal sager	Restancestørrelse	Antal sager	Restancestørrelse
	Stk.	1.000 Kr.	Stk.	1.000 Kr.
Underholdsbidrag	66.490	273.359	65.079	287.549
Restskatter	12.477	117.258	5.000	47.063
ESU	109	71.491	105	66.521
A-skat	1.175	162.767	2.684	206.581
Selskabsskat	65	3.906	75	3.559
Husleje	8.418	63.443	7.313	61.980
Skatterenter	22.634	30.135	1.155	2.015
Diverse kommunale restancer	19.597	37.661	17.248	38.367
Hjælp med tilbagebetalingspligt	7.078	28.140	6.230	27.440
Studielån	813	11.659	732	10.778
Daginstitutioner	22.578	16.388	18.916	14.776
Renovation	76.142	17.666	67.413	18.290
Kommunale erhvervslån	416	5.661	375	4.368
Diverse Selvstyrestancer	1.450	11.882	2.812	14.075
Boligstøttelån	258	11.431	407	21.374
Selvbyggerlån	605	7.458	560	7.648
El/vand	9.988	5.245	9.209	5.127
Forældrebetaling anbragte børn	13.160	20.311	16.054	24.756
Nordiske krav	1.408	23.603	1.829	26.844

¹ Udvalget skal i den forbindelse i øvrigt pege på, at det nye kontortårn også udtrykker et klart behov for en øget fokus på byggeriets ydre fremtræden jf. kontortårnets ganske omtvistede ydre metalgitterbeklædning.

Øvrige restancer	8.026	3.176	7.111	3.875
I alt	272.887	922.639	230.307	892.982

Som det fremgår af tabellen, falder såvel antallet af restancesager som de samlede udeståender. Dette er en overordentlig glædelig udvikling.

Restancerne er naturligvis fortsat høje. Omkring 0,5 mia. kr. anses for at være uerholdelige, bl.a. på grund af kravenes alder og skyldnernes manglende betalingsevne. Det drejer sig bl.a. om kravene vedrørende forskudsvis udlagte underholdsbidrag, gamle ESU-lån, BSU-lån, forældrebetaling for børn anbragt udenfor hjemmet mv. Strategien er at forhindre, at nye restancer opstår, og i øvrigt inddrive gamle restancer, hvor det er muligt. En modregning i alle offentlige udbetalinger har ifølge det oplyste vist at være yderst effektivt, både af hensyn til inddrevne beløb og antallet af restancer. Naalackersuisut arbejder fortsat på at gennemføre "Ilanngaassivik" (den tidligere omtalte "kiffaq"-konto), hvilket med stor sandsynlighed vil vise sig at være et effektivt redskab til såvel nedbringelse af restancerne som til generel nedbringelse af offentlige administrationsudgifter. Udvalget **opfordrer** Naalackersuisut til at fastholde fokus på tiltaget og orientere udvalget om fremdriften af dette.

Formålsskonto 24.10 Direkte skatter

Naalackersuisut har ved EM12 fremsat lovforslag til sambehandling om en skatte- og afgiftspakke (EM12/78, EM12/79 og EM12/81), som Finans- og Skatteudvalget har afgivet betænkning til ved forslagenes 2. behandling. Der henvises til denne betænkning. Formålet med skatte- og afgiftspakken er at finansiere en nedsættelse af Landsskatten med 1 %. Udvalget forventer således, at der til FFL13, 3. behandling, fremsættes en række ændringsforslag til relevante hovedkonti under nærværende formålsområde samt til den tilhørende tekstanmærkning, således at landsskatteprocenten nedsættes, indtægtsskønnet på hovedkonto 24.10.10 Landsskat ændres, indtægtsskønnet på hovedkonto 24.11.11 Motorafgift ændres, og der oprettes en ny hovedkonto for afgift på hellefisk.

Ifølge Naalackersuisuts 2025-plan er ovenstående 1. fase i en reform af skatte-, bolig- og velfærdsområdet. Fase 2 planlægges til 2013 og skal indeholde en reform af pensionsområdet og kapitalbeskatningen. Hermed vil Naalackersuisut foreslå, at beskatningen af pensioner sker ved indbetalingen fremfor udbetalingen. Tillige ønskes en ensartet beskatning af forskellige former for kapitalindkomster for at sikre en bredere skattebase.

Udvalget skal gentage sin udtalelse fra betænkningen til FFL12, samt de bekymringer, som kommer til udtryk i udvalgets spørgsmål til FFL13, hvor det anbefales, at en ændring af beskatning på pensionsområdet bør overvejes meget grundigt. Overvejelser om et sådant tiltag bør ske i tæt dialog med alle arbejdsmarkedets parter, pensionskasser og pengeinstitutter. Det er meget væsentligt, at lønmodtageres og andres incitament til selv at spare op til egen pension ikke undermineres, da det henset til den demografiske udvikling er vigtigt, at den enkelte ikke alene baserer sin alderdom på offentlige overførselsindkomster. En umiddelbar gevinst ved en skatteomlægning på pensionsområdet kan meget vel vise sig at være uhyre kortsigtet, og under alle omstændigheder tilsiger en ansvarlig økonomisk planlægning, at vi ved udsigten til den hurtige gevinst som lovgivere ikke lader os beruse af tal, men tværtimod fastholder princippet om en ansvarlig prioritering af landskassens indtægter og ikke mindst udgifter. Det skal i denne forbindelse samtidig erindres, at de økonomiske vismænd i Danmark, som anført i Finansudvalgets spørgsmål, har advaret imod en pensionsbeskatningsreform tilsvarende den Naalackersuisut overvejer.

Formålsskonto 24.11 Indirekte skatter

Afgiftsfri import af alkohol og tobak

Til betænkningen af 2. behandlingen af FFL12 stillede Finansudvalget flere spørgsmål til tax-free stoppet. Udvalget bemærkede, at ordningen forventedes evalueret, når de endelige regnskabstal for 2011 forelå. Naalakkersuisut har medio august meddelt, at tax-free stoppet ophæves fra 1. november 2012. Dette sker angiveligt på baggrund af, at det ikke var muligt at realisere det forventede skatteprovenu. I FL2011 var der budgetteret med, at tax-free stoppet skulle bidrage med 30 mio. kr. Samlet set indbragte indførselsafgifter på alkohol og tobak 411,1 mio. kr, hvilket er 43,9 mio. kr. mindre en forventet.

Det er oplyst overfor Udvalget, at det pga. ovenstående ikke kan konkluderes, hvorvidt tax-free stoppet har virket efter hensigten, men blot at provenuet har været mindre en forventet. Det bemærkes i denne forbindelse, at Naalakkersuisut til 2. behandlingen har fremsat et ændringsforslag, jf. hvilket der påregnes et yderligere fald i indførselsafgifterne i 2013 (nr.64).

Hovedkonto 24.11.10 Indførselsafgifter

I betænkningen til 2. behandlingen af FFL11 henstillede udvalget, at Naalakkersuisut undersøgte muligheden for at lægge importafgifter på energidrikke, som hverken indeholder kulsyre eller ethanol. Udvalget har fulgt op på sagen i år. Naalakkersuisut har imidlertid blot oplyst, at sagen afventer, at man politisk tager stilling til et nyt returflaskesystem. Udvalget finder dette svar meget utilfredsstillende og irrelevant. Disse energidrikke er ifølge det oplyste i dag ikke afgiftsbelagt, og en afgiftsbelægning vil meget let og uden nævneværdig administrativt besvær kunne implementeres. Udvalget er tidligere orienteret om, at der herved vil kunne indhentes et anslået provenu på 5 mio. kr. årligt. Afgiften vil kunne forsvares ud fra såvel en provenumæssig som en sundhedsmæssig vinkel. Dertil kommer en konkurrencemæssig vinkel, idet den manglende importafgift på visse energidrikke gør disse uforholdsmæssigt billige i fh.t. f.eks. andre former for læskedrikke.

Hovedkonto 24.11.20 Afgifter, betalingsjagt og -fiskeri

Udvalget har igen til FFL13 opfordret Naalakkersuisut til at se på mulighederne for at forhøje disse afgifter (sp. 6.24). Naalakkersuisutmedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug anbefaler, at man hæver afgiftssatserne for trofæjagtlicenser i 2014, og at der arbejdes på det med inddragelse af aktørerne. Udvalget erfarer ud fra Naalakkersuisuts svar, at konkurrenceevnen ikke forventes at blive påvirket, hvorfor afgifterne eksempelvis kunne pris- og lønreguleres. Udvalget finder det beklageligt, at der ikke er sket den fornødne fremdrift i dette arbejde, som Naalakkersuisut ellers havde lovet ifm. FFL12. Det er dog glædeligt, at afgiftssatserne fra 2014 vil blive forhøjet.

2.3. Aktivitetsområde 30 Naalakkersuisutmedlemmet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling

Udvalget har i forbindelse med gennemgangen af Naalakkersuisuts svar på dette aktivitetsområde gennemført et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling. Indkaldelsen og samrådsnotatet samt tilhørende bilag er vedlagt som bilag F til betænkningen.

Oversigt over uddannelse- og efteruddannelse af personale

Udvalget skal indledningsvis anmode Naalakkersuisut om senest én dag efter 2. behandlingen af FFL13 at fremsende Finansudvalget en overordnet oversigt over uddannelses- og

efteruddannelsestiltag for medarbejdere, som varetager opgaver på det sociale område i medfør af finansloven.

Hovedkonto 30.01.04 Vedligeholdelse af Selvstyrets bygninger – Familieområdet

Udvalget har igen i år fokus på anlægs- og renoveringsbehovet generelt og under de forskellige hovedkonti. Udvalget har derfor også spurgt ind til dette indenfor familieområdet (sp. 7.2 og samrådssp. 2). Det bemærkes indledningsvist, at nærværende hovedkonto alene anvendes til vedligehold for landsdækkende døgninstitutioner for børn og unge samt handicapinstitutioner. Naalakkersuisut oplyser, at dette i realiteten er et kommunalt anliggende, idet midlerne jf. lovgivningen kommer fra kommunerne, men afsættes på nærværende hovedkonto, hvor der i øvrigt er mulighed for at overføre et mer- eller mindreforbrug. Der vurderes at være et vedligeholdelsefterslæb på bygningerne på omkring 10 mio. kr., som forventes at blive indhentet i løbet af 2012 og 2013. Udvalget skal **henstille** at Naalakkersuisut drager omsorg for at sikre dette realiseres.

Hovedkonto 30.10.47 Børne- og Ungestrategien

Udvalget finder Børne- og Ungestrategien interessant og har derfor stillet spørgsmål til gennemførelsen af indsatserne herunder (sp. 3.11 og samrådssp.1).

Naalakkersuisut har oplyst, at der er brugt en del tid og ressourcer på at fremme det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde i hhv. Selvstyret og kommunerne, således at det er muligt i praksis at gennemføre de enkelte projekter. Forklaringen er ifølge Naalakkersuisut, at det først og fremmest skyldes en manglende tradition for samarbejde og en heraf manglende fælles terminologi. Dette forberedende arbejde har dog bidraget til at sikre en klarere ansvars- og arbejdsdeling, samt en bedre forankring af indsatser på samtlige myndighedsniveau. Naalakkersuisutmedlemmet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling har en forventning om, at dette samarbejde på sigt kan effektivisere og ressourceoptimere både i kommunerne og Selvstyret.

I 2012 er midlerne til opfølgning på Børne- og Ungestrategien disponeret til en tidlig alders- og problemorienteret indsats samt misbrugsbehandling. Udvalget finder, at det er et vigtigt område, således at man kan sætte ind i en tidlig alder og forhåbentlig forebygger problemer for den enkelte senere i livet. Udvalget skal derfor **opfordre** Naalakkersuisut til kontinuerligt at måle indsatsernes effekter og resultater, således at disse om nødvendigt løbende kan justeres eller ændres. Udvalget ser endvidere frem til at se resultaterne af effektiviseringen og ressourceoptimeringen på området. Naalakkersuisut er på opfordring fra udvalget fremkommet med et ændringsforslag (nr. 6), således at aktivitetstallene fremstår mere realistiske.

Hovedkonto 30.11.10 Boligsikring

Naalakkersuisut har på trods af udvalgets opfordring desværre ikke kunnet give et klart svar på, hvorledes der sker overvågning af området mhp. at modvirke evt. spekulation i og misbrug af boligsikringsydelse. Naalakkersuisut har lovet at indhente eventuelle kommunale data, som kan give et overblik over boligsikringsydelse, samt snarest at udarbejde en bekendtgørelse, med det formål at modvirke utilsigtet brug af boligsikringsordningen. Udvalget skal **opfordre** til, at der arbejdes grundigt med kommunernes data, således at man ikke utilsigtet rammer en forkert målgruppe. Endvidere bør det sikres, at bekendtgørelsens bestemmelser rent praktisk kan administreres. Udvalget skal i denne forbindelse i øvrigt ikke lægge skjul på en vis undren over, at det er nødvendigt at indhente data fra kommunerne for overhovedet at få overblik over dette område. Udvalget må uvilkårligt spørge sig selv, hvordan Naalakkersuisut overhovedet

administrerer og budgetterer bevillingen uden noget datagrundlag? Udvalget må med bekymring erindre om, at udvalget i sin betænkning til 2. behandlingen af FFL09 afgav følgende **henstilling**:

”Henstilling nr. 4

*Finansudvalget **henstiller**, at Landsstyret tilsikrer det fornødne grundlag for indsamling af statistiske oplysninger indenfor hele familieområdet. Udvalget forventer, at Landsstyret senest med fremlæggelsen af FFL10 kan dokumentere resultaterne af en væsentlig fremdrift i dette arbejde.”*

Udvalget vil finde det bedrøveligt atter at skulle udtrykke kritik på dette område til næste års finanslovsforslag. Udvalget skal i mellemtiden **opfordre** Familie- og Sundhedsudvalget til at se nærmere på denne sag.

Hovedkonto 30.12.09 Førtidspension

Udvalget finder det bekymrende, at der fortsat er så mange, som oppebærer førtidspension. Naalakkersuisut henviser selv i sit svar til Finansudvalget, at man i Førtdispensionsredegørelse 2008 fastsætter, at førtidspension ikke nødvendigvis er en livsvarig ydelse, og at mulighederne for revalidering skal genovervejes løbende. Dette er udvalget enig i. I henhold til den gældende lovgivning på området, skal muligheden for revalidering være til stede, og derfor er det vigtigt, at Naalakkersuisut fastholder en dialog med kommunerne om fortsat revalidering eller fleksjobordninger fremfor varig førtidspension. Hvis en førtidspensionist i et vist omfang kan blive gentilknyttet til arbejdsmarkedet, vil det ud over de positive økonomiske effekter også kunne have en positiv effekt for den enkelte borger og dennes livskvalitet. Graden af tilknytning til arbejdsmarkedet afhænger naturligt af den enkeltes fysiske og psykiske tilstand.

Da det er kommunerne, som tilkender førtidspension med 50 % finansiering fra Selvstyret, skal Finansudvalget **henstille**, at Naalakkersuisut snarligt undersøger og foreslår tiltag, der vil være egnede til at skabe et mere klart økonomisk incitament for kommunerne – negativt såvel som positivt - således at det sikres, at mulighederne for revisitering, revalidering og fleksjobordninger prioriteres fremfor en ”automatiseret” tilkendelse af førtidspension. Udvalget skal dertil **opfordre** Familie- og Sundhedsudvalget til at følge op på dette det vigtige område.

Hovedkonto 30.13.41 Handicapinstitutioner

Udvalget har spurgt Naalakkersuisutmedlemmet, om der anbringes personer på institutionen Aaqa i Nuuk, som egentlig burde være på Dronning Ingrid's Hospitals afdeling A1 (sp.7.10 b). Dette har Naalakkersuisutmedlemmet bekræftet, da der har været flere beboere på Aaqa, som forstanderen vurderer, kunne være indlagt på A1, eller som er blevet udskrevet for tidligt og stadig er stærkt psykotiske. Der er ifølge Naalakkersuisutmedlemmet ikke udarbejdet økonomiske overslag på, hvad det vil koste at tilvejebringe den fornødne behandlings- og bygningskapacitet, men institutionen er det næste større anlægs/renoveringsprojekt på institutionsområdet. Udvalget finder disse oplysninger bekymrende, og skal opfordre Familie- og Sundhedsudvalget til at følge op på sagen.

Hovedkonto 30.19.10 Tilskud til NCB-afgifter

Udvalget har stillet flere spørgsmål til status på arbejdet med at undersøge mulighederne for en nytænkning af tilskudsmulighederne (sp. 7.13 samt samrådssp. 6). Der har ifølge Naalakkersuisut været foretaget en høring, hvorefter det er konstateret, at ordningen er utidssvarende. Naalakkersuisut arbejder på en ny fordelingsmodel. Her vil tilskudsmidler ikke kun omfatte refusion af NCB-omkostninger, men også en tilpasning til det digitale musikmarked, evt.

kombineret med produktionsstøtte. Udvalget finder det tilfredsstillende, da der var behov for en revurdering af tildeling af midlerne. Naalakkersuisut **opfordres** i udviklingen af den nye model til også at tage hensyn til de udøvende musikere og Finansudvalget **henstiller** til, at Finansudvalget orienteres herom.

Hovedkonto 30.19.13 Tilskud til idræt

Finansudvalget har anmodet Naalakkersuisutmedlemmet om at oplyse, hvorvidt der som lovet sidste år gennemføres stikprøver for at kontrollere de medlemstal, som GIF opgiver. Dette spørgsmål stilles ikke som en mistænkeliggørelse af GIF, men fordi troværdige medlemstal må anses som et væsentligt grundlag for Inatsisartuts beslutning om prioritering af midler til dette formål. Udvalget har endvidere spurgt Naalakkersuisutmedlemmet, om baggrunden for de i FFL13 ret markant ændrede medlemstal. Naalakkersuisutmedlemmet har oplyst, at der med mellemrum udføres stikprøvekontrol af medlemstal og økonomi. Naalakkersuisutmedlemmet oplyste endvidere, at det tilstræbes at udvikle kvaliteten i afrapporteringen. Udvalget erfarer med tilfredshed, at der er fremsat ændringsforslag til 2. behandlingen (nr. 8) med forventeligt mere retvisende medlemstal.

I udvalgets betænkning til FFL12 udtaltes kritik af Naalakkersuisutmedlemmets udbetaling af tilskud til GIF før resultatkontrakten var underskrevet. Udvalget har i år fulgt op på, om dette spørgsmål (sp.7.15). Udvalget finder det glædeligt, at Naalakkersuisut i 2012 har underskrevet kontrakten før første udbetalingsrate.

Udvalget skal dog ikke undlade at bemærke, at der fortsat er behov for løbende at føre tilsyn med, at også tilskuddene til GIF konsekvent og grundigt evalueres, således at det sikres, at tilskuddet kommer idrætsudøverne til gode, fremfor at blive spist op af administration i GIF. Resultatkontrakten med GIF skal ikke blot indgås for et syns skyld, men for at sikre, at der sker en ansvarlig anvendelse af de ikke ubetydelige offentlige midler, som afsættes til dette område.

Hovedkonto 30.19.14 Tilskud til landsdækkende børn og ungeorganisationer

Udvalget har stillet spørgsmål til dette område (sp. 7.16). Udvalget er på baggrund af Naalakkersuisuts svar bekendt med, at der endnu ikke er udarbejdet en resultatkontrakt for 2012 med Sorlak, som man ellers var stillet i udsigt ved § 37 spørgsmål nr. 62, 2012. Naalakkersuisut oplyser, at en resultatkontrakt indgås gældende for 2013. Naalakkersuisut har endvidere gjort udvalget bekendt med, at der i revisionsrapporten for 2011 findes flere poster, der kan stilles spørgsmål ved. Endvidere vil Naalakkersuisut indskrive i resultatkontrakten, at revisionen foretager stikprøvekontrol af medlemstal for at sikre korrekt angivelse af disse.

Udvalget erfarer, at Naalakkersuisut ikke har modtaget de nødvendige afrapporteringer i henhold til kapitel 12 i Budgetregulativ 2008.

Udvalget finder de forelagte oplysninger dybt bekymrende. Det er aldeles uholdbart, at der ikke er en saglig økonomisk styring i og af Sorlak. Udvalget er derfor helt enig i Naalakkersuisuts påpegning af, at der er behov for en klar opstramning indenfor området i form af en intern revision af Børne- og Ungdomsorganisationerne med henblik på at sikre en korrekt forvaltning af tilskudsmidlerne og korrekt indrapportering af medlemstal i det omfang disse skal bruges til at udmåle tilskudsmidlerne. Udvalget skal desuden **henstille** til, at Naalakkersuisut for fremtiden sikrer et skærpet tilsyn med området i henhold til kapitel 12 i budgetregulativ 2008.

Hovedkonto 30.19.17 Grønlands Radio KNR

Udvalget har allerede i forbindelse med FFL12 spurgt, hvorvidt det kunne være fordelagtigt at lade en uvildig konsulentvirksomhed med kendskab til såvel medier som rationaliseringer gennemgå organisationen med henblik på at foreslå rationaliseringer. Naalakkersuisut anbefalede på det tidspunkt, at KNR foreløbig skulle gives ro til at gennemføre igangværende reformer. Udvalget finder det derfor glædeligt, at Naalakkersuisut nu kommer udvalgets synspunkt i møde med en tillægsbevilling (sagsnr. 12-600) jf. hvilken der ønskes gennemført en analyse af KNR's økonomi og virksomhed, hvori KNR's økonomi, organisation og produktioner kortlægges. Endvidere skal undersøgelsen afdække seer- og lyttertal samt muligheden for at tildele andre aktører end KNR public serviceforpligtelsen. Sluttelig skal analysen indeholde en sammenligning med lignende medievirksomheder fra fx Færøerne eller Island. Naalakkersuisut **opfordres** til at indtænke og indarbejde mulige rationaliseringer i sine beslutninger på baggrund af analysen og **opfordres** til at holde Finansudvalget og Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke orienteret herom. Udvalget skal **anmode** Naalakkersuisut om i sit svarnotat til 2. behandlingen at oplyse, hvorledes man ser KNR's mulighed for indtægtsdækket virksomhed udnyttet.

Når dette er sagt, anerkender udvalget naturligvis, at Grønlands Selvstyre har et både aktuelt og fremtidigt medansvar for højnelsen af kvaliteten og outputtet fra KNR, allerede fordi der igennem flere år jævnlige er blevet indgået public service kontrakter med ret faste rammer for den forventede produktion. Derudover er udvalget bekendt med, at såvel udstyr som bygninger ikke er i god stand, hvilket kan medføre et øget bevillingsbehov i de kommende år. Det bemærkes, Naalakkersuisut har fremsat et ændringsforslag til 2. behandlingen (nr. 67). Dette vil blive behandlet særskilt under kapitel 3.

Hovedkonto 30.19.20 Arctic Winter Games (AWG)

Finansudvalget har anmodet Naalakkersuisutmedlemmet om nærmere oplysninger om de økonomiske forpligtelser, som Naalakkersuisutmedlemmet har påtaget sig i fh.t. Kommuneqarfik Sermersooq omkring AWG.

Naalakkersuisutmedlemmet har oplyst, at udgifterne til Arctic Winter Games i 2016 er budgetteret til 48,9 mio. kr. inkl. afholdelse af ishockey i Iqaluit. Naalakkersuisut og Kommuneqarfik Sermersooq bidrager hver med 22 mio. kr., og herudover skal den lokale Arctic Winter Games Steering Committee finde sponsorer til finansiering af de resterende 5 mio. kr.

Det konstateres, ligesom ved FFL12, at der for nuværende ikke er bemyndigelse i en tekstanmærkning til at indgå bindende aftaler om arrangementet. Udvalget antager, at en sådan tekstanmærkning vil blive medtaget i en kommende finanslov, hvorefter det til den tid siddende Finansudvalg kan tage stilling til denne. Udvalget tager i denne forbindelse for givet, at der ikke er indgået aftaler uden fornøden hjemmel.

Naalakkersuisutmedlemmet har til FFL12 anført, at fokus på at gennemføre arrangementet i tæt parløb med private sponsorer og aktører fastholdes med henblik på bl.a. at begrænse udgifterne ved arrangementet. Også dette kan Finansudvalget bakke op om. Udvalget skal tillige **opfordre** Naalakkersuisut til at budgettere realistisk og fastholde en stram projektstyring, således at det ikke bliver nødvendigt at skulle søge om en tillægsbevilling i 2016. Udvalget skal **opfordre** Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke om at følge op på sagen i løbet af 2013.

Udvalget skal endvidere påpege, at det skal indgå i projektplanlægningen, hvorvidt der skal ske TV-transmission via KNR fra arrangementet. Eventuelle udgifter hertil skal indgå i projektet og dækkes af de allerede afsatte projektmidler. Der må ikke senere søges en tillægsbevilling til dette formål, hvilket i øvrigt heller ikke ville være lovligt i hht. Budgetloven, da behovet for at undersøge sagen hermed allerede er påpeget.

Hovedkonto 30.21.02 Tilskud til grønlandssprogede bøger

Naalakkersuisutmedlemmet har oplyst, at bevillingen på nærværende hovedkonto står i fornuftigt forhold til den støtteværdige hjemlige produktion af bøger, hvorfor der ikke er behov for at øge bevillingen. Det finder udvalget positivt. Det overvejes derudover angiveligt, hvorvidt der i den digitale tidsalder er behov for at ændre måden tilskuddet anvendes på. Nogen form for beslutning eller konkret tiltag er dog ikke lige om hjørnet.

2.4. Aktivitetsområde 34 Naalakkersuisutmedlemmet for Sundhed

Der har ikke været gennemført samråd i forbindelse med nærværende aktivitetsområde. Udvalget afventer fortsat en redegørelse om sundhedsvæsenets økonomi, som er lovet fremsendt.

Sundhedsvæsenets samlede økonomiske situation

Sundhedsvæsenets kom ud af regnskabsåret 2011 med et merforbrug på 13 mio. kr., svarende til et forbrug på 101 procent af bevillingen. Dette skal dog ses i lyset af, at der via tillægsbevillinger i årets løb blev tilført 25,9 mio. kr. til området, bl.a. til en ekstraordinær indsats for afvikling af ventelister. Disse tillægsbevillinger var kun delvis DAU-neutrale. Også i de tidligere år har det været nødvendigt at tilføre Sundhedsvæsenet yderligere bevillinger i løbet af årene.

Det er alment kendt, at Sundhedsvæsenets bevillinger igennem en årrække har været under et konsekvent pres i opadgående retning. Årsagerne hertil er mangfoldige, men umiddelbart kan f.eks. nævnes stigende medicinpriser, højere forventninger til service, nye behandlingstyper, teknologiudvikling, vikarudgifter og rekrutteringsproblemer, demografiske ændringer, livsstilssygdomme etc. Fælles for de fleste af disse udgiftsdrivere er, at de kun i begrænset omfang lader sig påvirke på kortere sigt.

I 2010 udgjorde udgifterne til Sundhedsvæsenet 13,8 procent af de samlede offentlige udgifter. Det vil kræve skarpe prioriteringer og upopulære valg blot at forhindre denne andel i at stige.

Deloitte påpegede således i 2010, at der kan forventes at skulle omprioriteres 20-30 mio. kr. årligt til fordel for Sundhedsvæsenet i de kommende år som følge af udviklingen i behandlingsmuligheder og øget efterspørgsel efter nye ydelser. I 2025-planen lægges op til, at de økonomiske udfordringer bl.a. skal imødegås via målrettet forebyggelsesindsats, produktivitetsfremmende tiltag i Sundhedsvæsenet, strammere politisk prioritering og stillingtagen til serviceniveauet på relevante områder.

Udvalget skal i denne forbindelse opfordre alle Inatsisartuts medlemmer til at løfte deres individuelle del af ansvaret for at tage også de upopulære beslutninger og vedtage de hårde prioriteringer på sundhedsområdet. Det kan bl.a. ske ved ikke at løbende at fremsætte udgiftskrævende og ufinansierede forslag, eller fremføre isolerede krav om bedre eller dyrere ydelser generelt eller lokalt uden at forholde sig til også den økonomiske side af sagen.

Ventelister i Sundhedsvæsenet

Finansudvalget har anmodet om en oversigt over ventelisterne i Sundhedsvæsenet. Naalakkersuisut har fremsendt nedenstående oversigtstabel:

Speciale	September 2009		September 2010		September 2011		September 2012	
	Antal patienter	Antal patienter	Antal patienter	Heraf under 15 år	Antal patienter	Heraf under 15 år	Antal patienter	Heraf under 15 år
Udskiftning af knæ & hoftelæd	320	0	322	0	309	0	154	0
Øvrig ortopædkirurgi	188	3	197	6	169	2	74	0
Parenkymkirurgi	396	12	377	7	393	8	335	11
Plastikkirurgi	34	2	28	1	21	2	11	1
Gynækologi	158	0	137	0	120	0	144	0
Øjenlidelser	533	1	532	1	565	20	525	9
Øre-, næse og halslidelser	602	97	548	96	404	109	310	94
I alt	2.231	115	2.141	111	1.981	141	1.553	115

Bemærk: Patienter med øje eller øre-lidelser skal i mange tilfælde opereres i begge sider (2 operationer.)

Som det fremgår af oversigtstabellen, ser antallet af patienter på ventelisterne nu ud til at være faldende efter at have ligget stabilt i en årrække. Det må antages, at de gennemførte ventelisteafviklinger i de sidste par år hermed ser ud til at have haft en effekt. Tiden må nu vise, om ventelisterne atter stiger, når den ekstraordinære ventelisteafviklingsindsats er overstået.

Tabeloversigten oplyser ikke noget om *ventetiderne* indenfor Sundhedsvæsenet. En venteliste er jo først for alvor problematisk, hvis der ikke sker et *afløb* af patienter fra ventelisten. Derudover må det mere principielt bemærkes, at det er nødvendigt og forventeligt, at der altid vil være en vis venteliste til behandling. Hvis enhver patient til enhver tid skulle kunne garanteres øjeblikkelig behandling i forbindelse med et hvilket som helst kirurgisk indgreb, så ville det i praksis betyde, at der skulle opbygges en meget væsentlig behandlingsmæssig overkapacitet, hvilket ville være både økonomisk uoverkommeligt og meget besværligt at gennemføre i praksis. Efterhånden som ventelisterne bliver nedbragt til et mere håndterligt niveau vil en nærmere analyse af ventetiderne blive relevant med henblik på styringen og vurderingen af den tilstedeværende behandlingskapacitet i Sundhedsvæsenet.

Udvalget skal i den forbindelse minde om, at det ved FFL12 blev tydeliggjort, at de fleste sengeafsnit på Dronning Ingrid's Hospital havde tæt på 100 procents belægning, hvilket tyder på en generelt høj kapacitetsudnyttelse. En nærmere nedbringelse af ventelisterne og ventetiderne vil derfor meget vel kunne kræve væsentlige investeringer i øget behandlingskapacitet.

Vikarbureauudgifterne i Sundhedsvæsenet

Finansudvalget har anmodet om en status over vikarudgifterne ved hhv. Dronning Ingrid's Hospital og på kystens sygehuse.

Naalakkersuisut har fremsendt nedenstående tabeloversigt:

DIH i 1000 kr.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 reali- seret august	2012 estime- ret år- sudgift
Læger	2.452	2.339	9.249	6.359	1.886	406	412	800
Plejeper- sonale	17.650	27.107	37.627	24.053	11.274	7.869	1.848	4.000
Øvr. Per- sonale	118	272	701	620	241	191	29	200
I alt	20.221	29.718	47.577	31.032	13.401	8.466	2.289	5.000

KY- STEN i 1000 kr.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 reali- seret august	2012 estime- ret år- sudgift
Læger	6.930	8.790	12.740	10.511	10.059	19.823	8.325	17.000
Pleje- perso- nale	7.411	4.107	10.209	5.021	1.667	831	0	0
Øvr. Perso- nale	140			160	625			0
I alt	14.481	12.897	22.949	15.692	12.351	20.654	8.325	17.000

Som det fremgår af oversigterne løb vikarbureauudgifterne fuldstændig løbsk i 2008. Herefter faldt de – ikke mindst på Dronning Ingrid's Hospital – væsentligt i 2010, hvilket er fortsat i 2011 og 2012. På Kysten er udgifterne fortsat store, om end tilsyneladende let faldende.

Finansudvalget påpegede i sin betænkning til 2. behandlingen af FFL12, at der er behov for uddannelsesmæssige tiltag, således at der dels kan blive en højere andel af hjemmehørende personale og dels kan blive åbnet op for rekruttering af personale også fra de ikke-nordiske lande. Udvalget har spurgt til, hvordan det går med at følge op på disse tiltag (sp. 8.1d). Det er oplyst, at forskellige tiltag er i gang, herunder bl.a. en professionsrettet tolkeuddannelse på bachelorniveau og udarbejdelsen af en lønsammenligning af løn og ansættelsesvilkår for læger i Grønland i fh.t. de lande, hvorfra vi rekrutterer. Disse tiltag forekommer helt hensigtsmæssige, om end det må betegnes som forbløffende, at ikke mindst en lønsammenligning ikke tidligere har været foreligget. Den manglende lønsammenligning gør naturligvis også, at de i besvarelsen fremførte betragtninger om, at det ikke er lønnen, som det primært kommer an på m.h.t. rekrutteringen, forekommer mindre overbevisende.

Hovedkonto 34.01.01 Departementet for Sundhed

Finansudvalget har spurgt til status i arbejdet med at tilsikre, at der primært sælges almindeligt husholdningssalt med tilsat fluor. Besvarelsen af udvalgets spørgsmål synes ikke klar, og udvalget

har derfor med tilfredshed konstateret, at Familie- og Sundhedsudvalget på baggrund af besvarelsen har taget sagen op. Udvalget ser frem til at erfare nærmere om det videre forløb i sagen.

Hovedkonto 34.11.01 Patientbehandling i Udlandet, somatisk

Der er indgået en ny behandlingsaftale med hovedstadsregionen i Danmark, som har medført besparelser på 8,5 mio. kr. i betalingerne til Rigshospitalet. Imidlertid modsvares denne besparelse af stigende udgifter til andre hospitaler samt ikke mindst dialysebehandling, hvorfor udgiftsniveauet alt i alt ligger stabilt. At besparelser på denne vis spises op af de stigende udgifter i andre dele af systemet må nok anses som ganske typisk for sundhedsområdet generelt i disse år.

Hovedkonto 34.11.05 Alkoholbehandlingscentre

Finansudvalget har forespurgt til de hidtidige erfaringer med den nye alkoholbehandling efter Qaqiffik mistede kontrakten med selvstyret ved sidste udbudsrunde. Det er oplyst i besvarelsen af sp. 8.7a, at de hidtidige erfaringer er gode, men at den nye behandlingsform fortsat skal implementeres. Finansudvalget påregner, at Familie- og Sundhedsudvalget følger med i dette.

Hovedkonto 34.12.01 Sundhedsregioner, lægebetjening

Finansudvalget har forespurgt, om den nye sundhedsreform har medført besparelser eller rationaliseringsgevinster. Det er i besvarelsen af sp. 8.8a. oplyst, at dette ikke er tilfældet. Egentlige besparelser synes heller ikke inden for rækkevidde, men det synes tænkeligt, at reformen vil kunne være egnet til at medføre en generelt højere produktivitet. Udvalget forventer, at Naalakkersuisut arbejder målrettet for at sikre denne stigende produktivitetsgevinst.

Udvalget har derudover forespurgt, om Tusass-systemet kan indrettes således, at borgerne ikke selv betaler for at ringe til et af Sundhedsvæsenets hovednumre. Det er i besvarelsen af sp. 8.8d oplyst, at løsningen af Tele er beregnet til at koste 55.000 kr. månedligt eller 660.000 kr. årligt. Finansudvalget har ikke på det foreliggende grundlag mulighed for at vurdere, om denne udgift står i rimeligt forhold til en sådan ordningsbedrede mulighed for folk for at søge telefonisk kontakt med sundhedsvæsenet. Naalakkersuisut har i sin besvarelse heller ikke forholdt sig til dette spørgsmål. Udvalget kan på denne baggrund ikke anbefale, at der prioriteres midler til formålet på nuværende tidspunkt. Udvalget antager, at Naalakkersuisutmedlemmet overvejer dette spørgsmål og afventer derfor indtil videre denne overvejelse.

Hovedkonto 34.12.02 Udvikling og projekter

Finansudvalget har i sine spørgsmål udtalt, at denne bevilling efterhånden har karakter af en "rodekasse", og at der er behov for at tydeliggøre bevillingen og brugen af den. Udvalget er derfor tilfreds med, at Naalakkersuisut har fremsat et ændringsforslag med en tydeliggørende oversigt (nr. 11).

2.5. Aktivitetsområde 40 Naalakkersuisutmedlemmet for Uddannelse og Forskning

Finansudvalget har i forbindelse med gennemgangen af Naalakkersuisuts svar på dette aktivitetsområde gennemført et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet for Uddannelse og Forskning. Indkaldelsen og samrådsnotatet er vedlagt som bilag G til betænkningen.

2008-problematikken – 4 år efter

Finansudvalget har igen i år fulgt op på problematikken omkring ”den dobbelte årgang”, som forlod folkeskolen i 2008 (sp. 9.1). Ved ”den dobbelte årgang” forstås (med Naalakkersuisuts definition) personer, som er født i 1991 og 1992, og som forlod folkeskolen i juni 2008. Udvalget skrev i sin betænkning til FFL12:

”Udvalgets interesse for sagen skal bl.a. ses på baggrund af, at flere forskellige Finansudvalg igennem årene har søgt at forebygge og begrænse de problemer, som helt naturligt følger af, at 2 ungdomsårgange på én gang skal videre ud i uddannelsessystemet. Udfordringen har været at sikre de to ungdomsårgange en reel uddannelsesmulighed, uden samtidig at gennemføre en udvidelse af henholdsvis undervisningsinstitutionernes bygninger og det administrative apparat, som der ikke længere vil være brug for, når dobbeltårgangen først er sluset igennem systemet.”

I forbindelse med behandlingen af sidste års finanslovsforslag oplyste Naalakkersuisut, at 40 procent af denne årgang var kommet i gang med en uddannelse. I år angives den tilsvarende andel for samme dobbelte ungdomsårgang til ca. 55 procent. Det vil ifølge Naalakkersuisuts oplysninger betyde, at andelen af den dobbelte årgang, som er i uddannelse eller har afsluttet sin uddannelse, på ét år skulle være steget 15 procentpoint. Udvalget ønsker i den forbindelse oplyst i Naalakkersuisuts svarnotat til 2. behandlingen, hvilket datamateriale der ligger til grund for denne forholdsvise store stigning.

Ifølge Naalakkersuisut ligger andelen af unge, der forlod folkeskolen i 2009, 2010 og 2011 og som er kommet videre i uddannelsessystemet på 44-45 procent.

Målet for Naalakkersuisut i sin 2025-plan er, at mindst 70 procent af en ungdomsårgang skal opnå en uddannelse med erhvervskompetence. Dette mål kan ikke nås, med mindre andelen af ungdomsårgangene, der efter folkeskolen går videre i uddannelsessystemet, forøges væsentligt i fh.t. de ovenfor anførte tal. Dette skal naturligvis følges af en række andre tiltag, såsom f.eks. reducere af frafald og flere kollegiepladser samt ikke mindst et tilstrækkeligt antal studiepladser, således at den af Naalakkersuisut udmeldte målsætning om, at man har såvel ret som pligt til at uddanne sig kan hvile på et reelt grundlag.

Hovedkonto 40.02.01 Uddannelses- og kollegieforvaltningen

Kollegiepladser

Naalakkersuisut har på spørgsmål fra udvalget (Sp. 9.3) oplyst, at der i Nuuk forventes at være knap 600 kollegiepladser i 2013. Dette inkluderer 94 boliger i Kujallerpaat, som er midlertidig levetidsforlænget, men ramt af skimmelsvamp. Der arbejdes på at udarbejde et nyt idégrundlag for udbygning af kollegiekapaciteten (sagsnr. 12-00598). Udvalget skal opfordre Naalakkersuisut til at holde udvalget orienteret herom.

Den manglende kollegiekapacitet er et stort problem for landets studerende, ikke kun i Nuuk, men flere steder i uddannelsesbyerne. Det er nødvendigt at prioritere kollegiebyggeri, således at de studerende har mulighed for at blive indkvarteret ifm. uddannelse. Udvalget skal på den baggrund henvise til sin henstilling om realistisk afløb fra Anlægs- og Renoveringsfonden jf. afsnit 2.10.

Kollegieforvaltningen i Nuuk

Udvalget er bekendt med, at der er et strukturelt henvisningsproblem særligt med kollegieforvaltning i Nuuk, og har spurgt ind til dette (sp. 9.3 og samrådssp. 3). Det skyldes ifølge Naalakkersuisut, at Selvstyret prioriterer tildeling af kollegiebolig til studerende, som forud for påbegyndelse af uddannelsen har haft folkeregisteradresse mindst 2 år uden for uddannelsesbyen, hvorimod Kommuneqarfik Sermersooq naturligt varetager egne borgeres kollegiebehov. Naalakkersuisut anfører, at man ønsker at prioritere udbygningen af kollegiekapaciteten, og det finder udvalget for så vidt forståeligt, men der er behov for at løse denne problematik nu, og indtil der er kollegieboliger nok til alle studerende. En urimelig henvisningspraksis kan ikke blot fortsætte uændret med henvisning til manglende kollegiepladser.

Udvalget finder det dertil meget uheldigt, at Naalakkersuisuts beslutning om ikke at udstede en ny bekendtgørelse på området ikke er blevet viderekommunikeret til Finansudvalget. Som bekendt tilkendegav Naalakkersuisutmedlemmet i forbindelse med behandlingen af FFL12, at en sådan bekendtgørelse ville blive udstedt. I sådanne tilfælde må der ikke herske nogen form for tvivl om, at der påhviler Naalakkersuisutmedlemmet en klar forpligtelse til uden unødigt ophold at orientere Inatsisartut, såfremt han beslutter ikke at efterleve sit tilsagn overfor Inatsisartut.

Hovedkonto 40.02.06 Stipendier og børnetillæg

Udvalget har spurgt ind til ordningen, hvor grønlandske studerende i Danmark overgår til dansk SU (sp. 3.8 og samrådssp. 1). Naalakkersuisutmedlemmet har oplyst følgende:

”På beregninger fra bl.a. Skattestyrelsen, vil langt størstedelen af de grønlandske studerende blive stillet bedre økonomisk ved overgang til dansk SU. Undtagelser fra dette er i udgangspunktet studerende med to eller flere børn, samt studerende med en årlig indtægt ved siden af SU på over 125.000 kr. årligt.”

Fsva. børnefamilierne bliver det i bekendtgørelsen sikret, at grønlandske studerende i DK med børn sikres minimum samme stilling, som gælder for den grønlandske uddannelsesstøtte. Det er endvidere oplyst under samrådet, at den gældende sær aftale om ekstrapladser på videregående uddannelser er uafhængig af aftalen om overgangen til dansk SU. Udvalget har således tiltro til, at de grønlandske studerende efter overgangen til dansk SU ikke bliver stillet ringere end på grønlandsk uddannelsesstøtte. Udvalget antager endvidere, at Naalakkersuisut tilsikrer, at selve overgangen til dansk SU ikke kommer til gene for de grønlandske studerende i Danmark, således at disse ikke kommer i økonomiske vanskeligheder til januar 2013.

Formålsskonto 40.91 Erhvervsskoler

Fra og med FL2013 vil en række uddannelser under denne formålsskonto modtage tilskud efter det såkaldte taxameterprincip. Det er ifølge Naalakkersuisut definition således (sp. 9.14), at de enkelte skolers samlede bevilling består af en driftsbevilling og et aktivitetsafhængigt tilskud jf. hovedkonto 40.91.31. Driftsbevillingen henhører til skolens driftsomkostninger og det aktivitetsafhængige tilskud udbetales efter taxametertakster for undervisningsaktiviteter fastsat i finansloven.

Udvalget finder, at dette er en interessant strukturering af fordelingen af tilskudsmidler. Udvalget forventer, at dette vil skabe større gennemsigtighed i regnskaberne og kunne sikre, at midlerne afspejler aktivitetsniveauet på skolerne. Udvalget skal opfordre Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke at følge udviklingen i denne sag.

Hovedkonto 40.91.14 Grønlands maritime Skole

Der er fortsat stop for optagelse på skipperuddannelserne, imens Naalakkersuisut arbejder på at udarbejde et oplæg til internt brug om forslag til at oprette et Center for Maritime Uddannelser i Nuuk.

Udvalget konstaterer på baggrund af samrådet med Naalakkersuisutmedlemmet, at bestyrelsen og ledelsen anbefaler en flytning, bl.a. fordi der ikke kan tiltrækkes kvalificeret arbejdskraft. Udvalget har ikke fagligt belæg for at modsige dette. Formålet med uddannelsesinstitutioner er at kunne tilbyde og give landets befolkning en uddannelse af høj kvalitet så vidt muligt der, hvor uddannelserne efterspørges – ikke at opretholde arbejdspladser på bestemte steder.

Hovedkonto 40.92.13 Universitetsparken, Ilimmarfik

Udvalget har spurgt ind til de faglige og økonomiske synergieffekter ved sammenlægningen (sp. 9.18 og samrådssp. 9) af en række forskellige institutioner til Ilimmarfik. Naalakkersuisut har oplyst en gennemsnitlig pris på tre af de ”smalle” videregående uddannelser på Ilimmarfik (samrådssp.1). Her fremgår det bl.a. at en socialrådgiverstuderende koster 155.000 kr. i 2012 og knap 1,1 mio. kr. pr. dimittend. En journaliststuderende kostede tilsvarende 139.000 kr. og 926.000 kr. pr. dimittend. Endelig kostede en teologistuderende 194.000 kr. og 776.000 kr. pr. dimittend. Sammenholdes dette endvidere med aktivitetstallene i FFL13 tegner der sig et billede af en relativt lav gennemførelsesgrad, hvorfor prisen på den enkelte dimittend er forholdsvis høj.

Udvalget finder, at det er nødvendigt til stadighed at vurdere, hvorvidt uddannelsernes kvalitet står mål med prisen. Man må overveje, om der er nogle faglige områder, som der skal satses på, og stå ved den pris det har at skabe en god uddannelse. Pga. befolkningsstørrelsen vil det være næsten umuligt at høste reelle stordriftsfordele på en given uddannelse, og det kan desuden være svært at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Det er nødvendigt at prioritere de knappe midler og vurdere, om en given uddannelse måske kan tilbydes billigere og bedre i udlandet. På den måde kan man satse på nogle særligt udvalgte uddannelser her i landet.

Mål- og resultatstyring for Ilimmarfik er et skridt på vejen til at sætte nogle rammer for målene med uddannelsesaktiviteterne, hvilket udvalget kan støtte. Udvalget forventer, at dette vil komme til at gælde også for de underliggende institutioner, som eksempelvis Inerisaavik. Naalakkersuisut har oplyst, at der er foretaget en forholdsvis større besparelse hos Institut for Læring, da der forventedes at kunne være en rationaliseringsgevinst ved at lægge Ilinniarfissuaq og Inerisaavik sammen.

Udvalget skal i øvrigt udtrykke sin tilslutning til arbejdet med at ensarte arbejdstidsaftaler mv. for hele Ilimmarfik, således at sammensmeltning af institutioner kan blive fuldbragt.

2.6. Aktivitetsområde 50-51 Naalakkersuisutmedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Finansudvalget har i forbindelse med gennemgangen af Naalakkersuisuts svar på dette aktivitetsområde gennemført et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Indkaldelsen og samrådsnotatet er vedlagt som bilag H til betænkningen.

Hovedkonto 50.01.17 Fiskeriaftaler med EU

Grønland har indgået en ny fiskeriaftale med EU gældende fra 2013 -2015, hvor betingelserne for fiskeriet er reviderede. Nærværende hovedkonto skal ses i sammenhæng med hovedkonto 51.02.02

Salg af fiskerirettigheder. Naalakkersuisut har på anmodning fra udvalget oplyst (sp.10.2 samt brev under bilag H):

"De afgørende ændringer er fremtidige kvoter til EU samt betalingen til Grønland for disse kvoter.

For så vidt angår betalingen til Grønland lykkedes det at sikre større finansielt omfang end under den nugældende protokol, dvs. en betaling for de kvoter, der stilles til rådighed for EU, en betaling fra rederne samt en betaling til støtte af Grønlands fiskerisektor. Herudover er der etableret en "reserve" til dækning af eventuelle supplerende kvoter...

Fuldt udnyttet vil aftalen således kunne indbringe 143 mio. kr. årligt til Landskassen såfremt alle muligheder udnyttes, herunder ekstra kvoter til EU." (brev i Bilag H)

Finansudvalget finder det glædeligt, at det således er lykkedes at forhandle sig til større årlige indtægter i fiskeriaftalen med EU end tidligere. Udvalget skal opfordre Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalget til at følge op på de faglige aspekter i fiskeriaftalen.

Hovedkonto 50.01.18 Driftsaftaler, produktionsanlæg

Naalakkersuisut forudsætter i sit bevillingsskøn, at produktionsanlæggene under denne hovedkonto skal køre helt uden offentlige tilskud fra og med 2014. Finansudvalget er naturligvis grundlæggende positivt indstillet overfor denne bestræbelse. Det har således i mange år været ambitionen at nedbringe Landskassens erhvervssubsidier. Udvalget har i lighed med sidste år anmodet Naalakkersuisutmedlemmet uddybe denne målsætning (sp.10.1). Naalakkersuisutmedlemmet oplyste, at Arctic Green Food (AGF) er indforstået med, at der forventeligt i FL14 ikke vil være afsat midler til en servicekontrakt. Selskabet har ifølge Naalakkersuisut haft problemer med driften af deres anlæg, bl.a. på grund af krav fra de veterinære myndigheder. En undersøgelse af disse problemer pågår. Finansudvalget vil følge denne sag med opmærksomhed.

Under udvalgets møde med Royal Greenland A/S den 27. september 2012 erfarede det, at Royal Greenland fra FL13 ikke finder det nødvendigt at skulle indgå servicekontrakt for produktionsanlæggene under denne hovedkonto, da disse nu kan køres på kommercielle vilkår. Dette finder udvalget yderst tilfredsstillende.

Hovedkonto 50.06.50 Fiskeriudviklingspulje

Med de midler, der er i puljen fra tidligere år og de i FFL13 foreslåede bevillingsrokeringer, vil det angiveligt blive muligt at anvende i alt omkring 136 mio. kr. fra fiskeriudviklingspuljen (Sp. 10.3 og samrådssp.1) over den 4-årige periode fra 2013 til og med 2016. Puljens midler skal særligt anvendes til en strukturtilpasning i fiskeriet. Udvalget har anmodet om uddybning af opgørelsen inkl. videreførsler fra tidligere finanslovsår til indsættelse i budgetbidraget. Det er således tilfredsstillende, at dette er efterkommet som ændringsforslag til 2. behandlingen (nr. 20).

Udvalget finder det ganske tilfredsstillende, at der afsættes midler til gennemførelse af strukturtilpasningen i fiskeriet. Det er ingen hemmelighed, at Inatsisartut har ventet på den store reform af fiskeriet og den dertil hørende lovgivning i en del år. Før denne lovgivning vedtages, må det antages, at afløbet fra denne hovedkonto vil være begrænset. Dette bekræftes af, at Naalakkersuisut har oplyst til udvalget, at der i 2011 og 2012 er indgået ansøgninger om ophugning

af i alt 5 fartøjer, hvoraf 2 ansøgere fik tilsagn om ophugningsstøtte. Disse 2 trak efterfølgende deres ansøgning tilbage, da de med ophugningsstøtten mister fiskerilicenserne.

Da der under denne samling behandles et lovforslag vedr. reglerne for ophugningsstøtte, og som udvalgsbehandles i Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalget, vil Finansudvalget ikke gå nærmere ind i denne problematik. Der opfordres dog til at arbejde for mere information omkring mulighederne for tilskud under nærværende hovedkonto, således at de bevilgede midler kommer til gavn for målgruppen.

Hovedkonto 51.01.07 Konsulenttjeneste for fiskere og fangere

Udvalget har igennem en årrække udtrykt ønske om, at Naalakkersuisut realiserede sit mål om indførelse af delvis brugerbetaling, således som det er beskrevet i budgetbidraget. Også i år har udvalget fundet det nødvendigt at spørge ind til sagen (sp.10.5, samrådssp.2). Det har åbenbart heller ikke i år lykkedes Naalakkersuisut at sikre den delvise brugerbetaling, hvilket udvalget finder ganske skuffende. Naalakkersuisut oplyser, at der i år er indført en opstramning vedrørende adskillelsen mellem KNAPK's og konsulenttjenestens økonomi i resultatkontrakten, dette da der var afholdt bestyrelsesmøde i KNAPK sammenfaldende med et Selvstyrefinansieret kursus. Endvidere var der budgetteret med et kursus om fiskeri efter hellefisk, som ikke er blevet realiseret. Udvalget finder det problematisk, hvis anvendelsen af midlerne til konsulenttjenesten sker som en skjult støtte til KNAPK. Udvalget skal henstille til Naalakkersuisut i fremtiden at tilsikre dette ikke er muligt. Udvalget skal endvidere **opfordre** Revisionsudvalget at følge op på denne sag.

Hovedkonto 51.02.03 Indhandlingstilskud, sælskind

Under hovedkonto 10.13.11 Kontante udgifter til aktieselskaber er der i FFL13 afsat 5 mio. kr. som kapitalindskud til Great Greenland. I FL2011 blev der givet 8 mio. kr. i kapitalindskud. Udvalget finder det beklageligt, at virksomheden har så store økonomiske problemer, at dette er nødvendigt. Udvalget har stillet flere spørgsmål vedrørende Great Greenlands økonomi og om mulighederne for at fremme afsætningen af sælskind på de internationale markeder (sp. 10.6 og samrådssp. 3).

Naalakkersuisut har oplyst, at afsætning på både det grønlandske og internationale marked er steget markant ift. sidste år. Pr. 30. juni 2012 var der således afsat 70 procent flere skind i Grønland end samme tid sidste år. På de øvrige markeder var salget steget til 75 procent. Dette finder udvalget positivt. Det er dog her vigtigt at afklare grunden til det øgede salg, således at der kan sættes yderligere ind på disse områder.

På baggrund af Naalakkersuisuts oplysninger til Finansudvalgets behandling af FFL12, antog udvalget at Great Greenlands dårlige økonomiske situation hovedsagelig skyldtes de forværrede afsætningsmarkeder. Det er derfor til udvalgets overraskelse i år oplyst, at:

”Endvidere giver det mening at lave en plan for GG A/S, idet de historiske resultater ikke kun er et resultat af markedets ugunst, men også af at der ikke har været fokuseret på væsentlige ting som salg, kunder, kvalitet og drift. Ved at ændre dette kan GG A/S sandsynligvis gøres til en væsentlig bedre virksomhed, hvilket den nuværende ledelse og bestyrelse arbejder imod.” (sp.10.6c)

Udvalget finder det yderst utilfredsstillende, at Naalakkersuisut først nu med bestyrelsen og ledelsen i Great Greenland får sikret fokus på områder, som er livsvigtige for en virksomhed, nemlig *salg, kunder, kvalitet og drift*. Det er dog betryggende, at Naalakkersuisut har fulgt op på

dette ved generalforsamlingen i 2012, hvor der er sket en udskiftning af bestyrelsen. Dette understreger endnu engang vigtigheden af bestyrelsevalueringer, og at disse følges. Med de udfordringer der er for salget af sælskind og de internt organisatoriske forbedringer skal udvalget **opfordre** Naalakkersuisut til at følge selskabets udvikling tæt. Udvalget bemærker, at en af Great Greenlands strategiske prioriteter er at have en positiv indtjening i 2013 (Bilag B). Dette ser udvalget frem til, og forventer optimistisk på den baggrund, at det ikke vil være nødvendigt at yde endnu et kapitalindskud med FL14. Udvalget skal opfordre Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalget til at følge denne sag nøje.

Formålskonto 51.07 Erhvervsstøtte

Naalakkersuisut har ved EM12 fremsat forslag til Inatsisartutlov om erhvervsfremme af fiskeri og fangst. Her gøres det muligt for fiskere over 60 år at få gældseftergivelse. Ifølge Naalakkersuisuts oplysninger vil 31 personer med lovens vedtagelse have mulighed for at søge om eftergivelse. Restgælden er på 3,7 mio. kr. I løbet af de næste 5 år vil yderligere 33 personer kunne søge om eftergivelse af en samlet restgæld på 4,2 mio. kr. Det er Naalakkersuisuts vurdering, at dette ikke vil føre til øgede udgifter, men at afdrag på rentebærende lån kan blive reduceret afhængig af, hvor mange der søger om gældseftergivelse.

Finansudvalget ser positivt på, at fiskere og fangere frigøres fra gældsposter, som aldrig vil kunne løftes. Udvalget skal dog samtidig udtrykke, at en sådan gældsfrigørelse ikke uden videre bør følges af ydelsen af nye lån, med mindre det kan godtgøres, at låntager vil kunne bære afdrag og evt. renter på disse.

Lovforslaget er henvist til Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalget, hvorfor Finansudvalget vil overlade yderligere kommentarer til dette udvalg.

2.7. Aktivitetsområde 62-66 Naalakkersuisutmedlemmet for Erhverv og Råstoffer

Finansudvalget har i forbindelse med gennemgangen af Naalakkersuisuts svar på dette aktivitetsområde gennemført et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet for Erhverv og Råstoffer. Indkaldelsen og samrådsnotatet er vedlagt som bilag I til betænkningen. Inatsisartuts Erhvervsudvalg var indbudt til at overvære samrådet, hvor der var stillet omkring 80 spørgsmål. Finansudvalget vil i nærværende betænkning søge primært at forholde sig til de problemstillinger, der er relevante i fh.t. FFL13, idet øvrige problemstillinger forventes behandlet i Erhvervsudvalget i fornødent omfang. Det skal i øvrigt bemærkes, at udvalgets samråd blev indkaldt med ganske kort varsel, men alligevel kunne Naalakkersuisutmedlemmet til samrådet forelægge en samlet besvarelse på grønlandsk og dansk, hvilket udvalget hermed skal udtrykke sin anerkendelse af.

Hovedkonto 64.10.17 Udviklingsstøtte til landbaserede erhverv og turisme

Det er oplyst overfor udvalget, at Visit Greenland får nøjagtigt det samme beløb til at fremme *turismen* i 2013 som i 2012, nemlig en servicekontrakt til 13,911 mio. kr. De *samlede* servicekontraktbetalinger til Visit Greenland er dog mindre i FFL13 end tidligere, idet opgaven med internationale programsamarbejder til en værdi af 549.000 kr. er overført til Greenland Business. Midlerne til *Branding Greenland* initiativet administreres heller ikke længere af Visit Greenland. Branding-strategien omhandler udover turisme også erhvervsfremme, hvorfor initiativet er tilbagetaget til departementet for Erhverv. Naalakkersuisutmedlemmet anså på samrådet det således ikke som korrekt at hævde, at der sker store besparelser på turismen i FFL13 (samrådssp. 11a).

Det noteres i øvrigt, at der er en iøjnefaldende sammentællingsfejl på budgetbidraget under aktivitetstallene for Visit Greenland for årene 2014-2016. Dette forventes korrigeret i forbindelse med samlingen af FL13.

Udvalget er bekendt med, at Erhvervsudvalget følger ovenstående vedr. erhvervsfremmemidlerne, hvorfor Finansudvalget vil overlade det til Erhvervsudvalget at kommentere yderligere desangående.

Hovedkonto 64.10.22 Eksport af is og vand fra Grønland

Forventningerne til eksport af is og vand har tidligere været store, men det synes i dag rimeligt at konstatere, at området alene har ført til etableringen af mindre niche-produktioner. Særligt har kildevandsprojektet i Qeqertarsuaq påkaldt sig opmærksomhed. Finansudvalget har på denne baggrund indhentet oplysninger om projektets status. Det er oplyst (samrådssp. 7a), at koncessionshaverne anses at efterleve koncessionsbetingelserne, og at der efter et kapitaltilskud til projektet samt mindre restriktive royaltybetingelser nu er forhåbning om øget afsætning af kildevand. (Ifølge besvarelsen af sp. 11.4b nedsættes royaltybetalingen fra 40 øre/liter til 10 øre/liter.) Finansudvalget skal også udtale *sin* forhåbning til dette. Udvalget skal samtidig anmode Naalakkersuisut om at orientere Inatsisartut om sagen, når det bliver klart, om forhåbningerne med sandsynlighed vil blive indfrieede.

Hovedkonto 64.10.25 Aluminiumsprojektet

Efter flere års forhandlinger er der til EM12 fremsat et forslag til Inatsisartutbeslutning med henblik på at beslutte, om Naalakkersuisut skal gå videre med aluminiumsprojektet (EM12/113). Finansudvalget vil afvente behandlingen af dette forslag, som ved 1. behandlingen blev henvist til Erhvervsudvalget.

Udvalget har i sine spørgsmål (sp. 11.5 og samrådssp. 8) anmodet Naalakkersuisutmedlemmet om at uddybe hvorvidt aluminiumsprojektets rentabilitet i fh.t. de offentlige kasser anses tilstrækkelig til også at dække udgifterne ved den nødvendige udbygning af Maniitsoq som følge af projektet. Som bekendt er udbygningen af Maniitsoq estimeret til at koste op mod 2,3 milliarder kroner afhængigt af, om der vælges en henholdsvis ren offentlig eller delt privat-offentlig finansiering. Naalakkersuisutmedlemmet har på samrådet henvist til beregninger udført af konsulentvirksomheden NIRAS i 2010:

"På side 11 i "Aluminiumsprojektets økonomiske betydning" skriver NIRAS: " Forløbet af påvirkningen af de offentlige finanser påkalder sig særlig opmærksomhed. De offentlige finanser bliver forværret i årene 2011-2013 med samlet lidt over 100 mio. kr., forbedret med 2-300 mio. kr. årligt i 2014-2016, forværret med små 50 mio. kr. årligt i 2017 og 2018, hvorefter der er en årlig forbedring, der gradvis stiger til ca. 100 mio. kr. årligt.

Det er meget væsentligt at være opmærksom på den betydelige og svingende påvirkning af de offentlige finanser. Særligt i 2014-2016 vil det være meget vigtigt, at de høje offentlige indtægter fra aluminiumsprojektet ikke fører til højere offentlige udgifter på andre områder.

Det skal bemærkes, at det næppe vil være muligt at afløse ovenstående effekter på de offentlige finanser direkte af fx finansloven, da mange af beløbene vil blive absorberet

i de offentlige budgetter. Det gælder fx renteindtægterne, indtægterne fra afgifter samt - nok så væsentligt - effekten af højere personskatter og lavere transfereringer.”

Lægges dette til grund (der er forudsat en igangsættelse af projektet i 2011) vil en gennemførelse ikke medføre væsentlige belastninger af de offentlige kassers likviditet.” (samrådssp.8b)

Naalakkersuisutmedlemmet anførte i forbindelse med besvarelsen, at ”*det er usædvanligt i forbindelse med almindelig byudvikling at tænke i rentabilitet for de offentlige kasser.”*. Finansudvalget må desværre nok erkende, at overvejelser om rentabilitet måske for sjældent har indgået som et element i beslutninger om bl.a. at igangsætte offentligt byggeri, men det er nok værd at overveje at begynde at tænke *også* rentabilitet ind i beslutninger om anlægsinvesteringer.

Grønlands mangel på økonomisk vækst, i fh.t. de lande vi i de seneste år har sammenlignet os med, synes klart at demonstrere, at vi ikke blot kan vedblive at ignorere, om vores investeringer giver et efterfølgende positivt afkast til samfundet. Endvidere bemærkes det, at aluminiumsprojektet er et privat investeringsprojekt. Såfremt Landskassen skal involvere sig helt eller delvist i et sådant projekt, må der principielt stilles højere krav til rentabilitet og afkast, end der ville blive stillet i forbindelse med f.eks. en beslutning om at opføre socialt boligbyggeri. Hvis projektets afkast ikke indenfor en rimelig tidshorisont kan dække de udgifter, som projektet medfører for Landskassen, så er det sundt fornuft ikke at afholde udgiften. Argumentet for at tillade igangsættelsen af så stort et privat projekt er da også et samfundsøkonomisk afkast. Derudover må det mere generelt anføres, at aluminiumsprojektet i sig selv er yderst usædvanligt i fh.t. grønlandske forhold, og dette taler for at indtænke andre fremgangsmåder og overvejelser end de gængse.

Udvalget har i øvrigt spurgt til erfaringerne fra den tidligere organisationsform, hvor Greenland Development varetog dele af aluminiumsprojektet. Der henvises til besvarelsen af samrådssp. 5b.

Formålsskonto 64.13 Arbejdsmarked

RUS-arbejdet

Finansudvalget har stillet en lang række spørgsmål om RUS-arbejdet. Der henvises herom til bl.a. sp. 3.4, 3.11, 11.3 og samrådssp. 3a-3c. Der skal her alene anføres, at RUS-arbejdet efter en omlægning nu i højere grad fokuserer på arbejdsmarkedsforhold og forekommer mere konkretiseret end tidligere. Finansudvalget er bekendt med, at Erhvervsudvalget følger RUS-arbejdet nøje og vil derfor ikke bemærke yderligere herom i nærværende betænkning. Der henvises i øvrigt til det anførte under hovedkonto 64.13.25 Ekstraordinær indsats for ledige.

Ledighed

Det oplystes på samrådet, jf. samrådssp. 2d, at en del af den stigende ledighed i Qaasuitsup Kommune muligvis kan tilskrives en forbedret registrering af ledige. Angiveligt har modtagere af offentlige hjælp af ukendte årsager tidligere ikke nødvendigvis været registreret som ledige. Udvalget finder oplysningen væsentlig og skal udtrykke sin opbakning til, at der generelt skabes større sikkerhed omkring ledighedsregistreringen over hele landet.

Det er i øvrigt oplyst under samrådssp. 4c, at Grønlands Statistik aktuelt arbejder på en statistisk analyse om omfanget af udefrakommende arbejdskraft. Naalakkersuisut vil på den baggrund udarbejde en redegørelse til EM13. Finansudvalget finder dette interessant, og ser frem til denne redegørelse.

Hovedkonto 64.13.19 Mobilitetsfremmende ydelse

Det fremgår af besvarelsen af sp. 11.6, at ordningen påtænkes udvidet, således at der også åbnes mulighed for at understøtte midlertidige flytninger med henblik på øget tilførsel af arbejdskraft i fiskeriindustriens højsæson. Dette forekommer hensigtsmæssigt, men bør naturligvis suppleres af konkrete aktive arbejdsmarkedstiltag på de steder, hvor der samtidig er mangel på arbejdskraft og registreret lokal ledighed.

Finansudvalget skal generelt udtrykke sin opbakning til intentionerne bag nærværende bevilling, nemlig at skabe mobilitet på arbejdsmarkedet. Det er således helt klart, og ikke mindst i disse tider, hvor der overvejes storskalaprojekter, at den begrænsede mobilitet på det grønlandske arbejdsmarked udgør en flaskehals og en begrænsning af mulighederne for at skabe en generel og bredt funderet økonomisk vækst. Udvalget skal derfor **opfordre** Naalakkersuisut til at tænke mobilitetsfremme ind som en del af de arbejdsmarkedstiltag, som er under udvikling i disse år.

Hovedkonto 64.13.23 Piareersarfiit

Der er fortsat pres på de lokale Piareersarfiit centre mange steder på kysten. Flere steder er der endog lange ventelister. Ordningen er populær, og denne popularitet må ses som et udtryk for, at uddannelsesindsatsen virker på dette område. Det kan derfor ærgre udvalget, at der ikke er konkrete planer om at øge kapaciteten på området jf. besvarelsen af sp. 11.8. Det er oplyst i besvarelsen, at der afventes anbefalinger fra styregruppen for uddannelse. Udvalget skal **opfordre** Naalakkersuisut til fremme dette arbejde og at søge yderligere midler afsat til dette område i samarbejde med kommunerne.

Hovedkonto 64.13.25 Ekstraordinær indsats for ledige

I fh.t. de foreliggende planer for området mangler der aktuelt finansiering for 17,35 mio. kr. til den ekstraordinære indsats. Det fremgår af besvarelsen af samrådsspg. 2c, at der vil blive fremsat et ændringsforslag til 3. behandlingen af FFL13 med henblik herpå. Dette afventes.

Hovedkonto 66.01.02 Råstofprojekter

Arbejdskraft

Udvalget har tidligere opfordret Naalakkersuisut til at formulere og implementere ambitiøse retningslinjer for sikringen af hjemmehørendes beskæftigelse indenfor råstofindustrien. Det fremgår af Naalakkersuisutmedlemmets besvarelse af samrådssp. 1a, at: *”Det er Naalakkersuisuts målsætning, at grønlandske virksomheder skal opnå de nødvendige kompetencer og konkurrenceevne til at opnå underleverancer i almindelig fri konkurrence.”*. Denne målsætning søges understøttet med konkrete tiltag, som har til formål at øge virksomhedernes kompetencer indenfor råstofområdet og ved indgåelse af IBA-aftaler (samarbejdsaftaler mellem investor, kommuner og selvstyret). Dette forekommer ganske hensigtsmæssigt.

I samrådssp. 1e er det oplyst overfor udvalget, at andelen af hjemmehørende arbejdskraft direkte beskæftiget ved Isukasia-projektet forventes at stige fra 20 procent i det første driftsår til 55 procent efter 5 år. I anlægsfasen forventes andelen at udgøre 7-10 procent. Der er forhåbning om, at IBA-aftalerne vil kunne medvirke til at øge denne andel.

F.s.v. angår aluminiumsprojektet har Alcoa tidligere givet udtryk for en forventning om en høj andel af hjemmehørende arbejdskraft i driftsfasen. I anlægsfasen kan næppe forventes en højere andel end ved Isukasiaprojektet.

Naalakkersuisutmedlemmet henviste i øvrigt på samrådet under sp. 2a til en mobilitetsundersøgelse fra 2009. Denne undersøgelse viser angiveligt bl.a., at lige under 20 procent af de hhv. 15-25 årige og 26-40 årige har interesse i beskæftigelse indenfor minedrift. Umiddelbart forekommer denne interesse at ligge i underkanten af det ønskelige. Det bør derfor nok overvejes, hvorledes interessen for beskæftigelse indenfor området kan øges, såfremt man ønsker at sikre hjemmehørende beskæftigelse indenfor området i større omfang.

Der henvises i øvrigt til det anførte under formålsskonto 64.13 Arbejdsmarked.

Overophedning af økonomien

Udvalget har stillet flere spørgsmål om den mulige overophedning af økonomien på baggrund af en mulig igangsættelse af flere forskellige storskalaprojekter på en gang. Udvalget har spurgt til dette på baggrund af udtalelser fra Grønlands Økonomiske Råd.

Naalakkersuisutmedlemmet oplyste på samrådet, jf. samrådssp. 1 og 11.9a, at de aktuelle storskalaprojekter i form af aluminiumsprojektet og Isukasia-projektet tidsmæssigt kører så tilpas forskudt, at en konkret risiko for overophedning på baggrund af begge projekters samtidige igangsættelse ikke forekommer sandsynlig. Isukasia-projektet er således angiveligt en del længere fremme i planlægningen end aluminiumsprojektet.

Naalakkersuisutmedlemmet påpegede derudover, at storskalaprojekterne er private projekter, hvorfor selvstyret ikke i fuldt omfang kan styre deres tidsmæssige afvikling m.h.t. planlægning og evt. ansøgning om udnyttelsestilladelse.

Om etableringen af en egentlig mineindustri i Grønland udtaler Naalakkersuisutmedlemmet:

”Det skønnes at der er behov for 5-6 aktive miner for at sikre, at mineindustrien, med alle følgeerhverv og lokal kompetenceopbygning etableres som en ny permanent erhvervssektor.... Hvis sektoren skal bidrage til et økonomisk selv bærende Grønland, skal der være mulighed for at 2-3 miner (eller flere) lukker, uden at hele sektoren går i stå.”. (samrådssp. 1c)

ILO konvention 94-1

Finansudvalget har stillet flere spørgsmål vedrørende denne konkrete konvention, som indgår i behandlingen af flere forslag under EM12. Disse forslag er henvist til behandling i Erhvervsudvalget, hvorfor Finansudvalget ikke behandler sagen nærmere i nærværende betænkning. Der henvises til sp. 11.5 og samrådssp. 8.

Budgetlovens bruttoprincip og salg af seismiske data

Finansudvalget har påpeget, at de ganske omfattende indtægter fra salg af seismiske data, som oppebæres på og anvendes fra nærværende hovedkonto udgør et principielt brud med Budgetlovens bruttoprincip. Det følger af loven og bruttoprincippet, at der på en driftsbevilling alene må oppebæres mindre indtægter. Indtægterne fra salg af seismiske data har imidlertid udgjort mere end 40 mio. kr. i løbet af de seneste 5 år, hvilket ikke kan betegnes som mindre indtægter. Finansudvalget har anmodet Naalakkersuisutmedlemmet indhente en vurdering af sagen fra Naalakkersuisuts lovkontor. Lovkontoret har udtrykt sin støtte til Finansudvalgets synspunkt og tilkendegivet, at det følgelig kan overvejes at omformulere såvel budgetbidraget samt den til

hovedkontoen tilknyttede tekstanmærkning, såfremt der oppebæres større indtægter fra salget af seismiske data.

Finansudvalget har måttet indskærpe overfor Naalakkersuisutmedlemmet at anlægge en konstruktiv indgangsvinkel i dette spørgsmål, og i denne forbindelse har udvalget konkret forelagt flere forskellige løsningsforslag. Naalakkersuisutmedlemmet har tilkendegivet sin tilslutning til ét af disse løsningsforslag, således at det tilføjes bemærkningen til den til nærværende hovedkonto tilknyttede tekstanmærkning, at der for nærværende hovedkonto gøres en undtagelse fra Budgetlovens bruttoprincip. Dette må antages som en acceptabel mindsteløsning, som i øvrigt **ikke** bør vinde indpas på andre budgetområder. Tilføjelsen til bemærkningen til tekstanmærkningen vil ske i forbindelse med den endelige samling af FL13. Der henvises til samrådssp. 10.

2.8. Aktivitetsområde 70-73 Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger, Infrastruktur og Trafik

Udvalget har gennemført et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet for området. Der henvises til bilag J.

Der henvises endvidere til afsnit 2.10, som også omfatter Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger, Infrastruktur og Trafiks aktivitetsområder.

Aktivitetsområde 70-73 Dept. for boliger og infrastruktur

Udvalget har anmodet Naalakkersuisut om at uddybe baggrunden for tekstanmærkning nr. 4 til nærværende aktivitetsområde. Naalakkersuisut har oplyst følgende:

”Det har været fortolket, at Selvstyrets ansatte alene kan anvises en bolig ejet af Selvstyret eller kommunerne (offentlig udlejningsbolig). Ejendomsaktieselskabet Illuut A/S er et aktieselskab og selv om aktieselskabet er 100 % ejet af Selvstyret, er det ikke anset, at selskabets boliger er at betragte som en offentlig udlejningsbolig. Derfor har det været nødvendigt at fremsætte en tekstanmærkning, der sikrer at en bolig ejet af Illuut A/S som værende at betragte som Selvstyrets ejendomme for at disse boliger kan anvises som personaleboliger.” (samrådssp.2.9b)

Det er hertil oplyst, at boligerne i Nuuk på hhv. Tuapannguit tårn 4,5,6 og 7 samt Pingorsuaq tårn 3, 4 og 5 aktuelt er omfattet af tekstanmærkningen. (sp. 2.9b).

Aktivitetsområde 72 Boliger

Udvalget har stillet flere spørgsmål til Naalakkersuisuts boligbyggeplaner og den forventede betydning heraf i fh.t. ventelisterne til offentlige udlejningsboliger.

Naalakkersuisut har oplyst, at ventelisterne til offentlige udlejningsboliger i 2013 forventes reduceret i byerne Qaqortoq, Nuuk, Sisimiut, Ilulissat og Tasiilaq. Dette dog med forbehold for, at en befolkningstilstrømning, som overgår væksten i boliger vil kunne føre til længere boligventelister.

Boligpolitikken har generelt til formål at understøtte befolkningsudviklingen ved at sanere boliger og opføre nye boliger de steder, hvor der er et boligunderskud. Naalakkersuisutmedlemmet erkendte på samrådet, at der principielt burde afsættes langt flere midler til dette formål, såfremt denne

politik skal virke fuldt ud efter hensigten. I byer med boligoverskud anses opgaven at fjerne tomme og udslidte boliger. (sp. 3.2 og samrådssp 1).

Boligpolitikken skulle hermed også gerne bidrage til at øge mobiliteten i samfundet, hvilket alle anerkendte økonomer som bekendt ser som et helt afgørende succeskriterium med henblik på skabelsen af økonomisk vækst. (Sp. 3.12d).

Finansudvalget så gerne, at der var afsat langt flere midler til boligområdet, men må også erkende, at det næppe vil være muligt at tilføre området langt større midler, med mindre der sker en generel sanering af landskassens løbende udgifter, hvilket der næppe vil kunne rejses politisk tilslutning til. Illuut A/S var oprindeligt tænkt som en løsning på dette finansieringsproblem, idet selskabet som bekendt havde til formål at lånefinansiere en generel udbygning på boligområdet. Udvalget erfarer dog, at hele konstruktionen med Illuut A/S aktuelt genovervejes.

Der henvises i øvrigt til det evt. anførte under formålsområde 87.72 og 89.72.

Hovedkonto 72.06.01 Boligstøtte, renter og afdrag, netto

Det er oplyst, at der er afskrevet misligholdte BSU-huslån for hhv. 6,2 mio. kr. i 2011 og 5,9 mio. kr. pr. september 2012. INI har angiveligt oplyst, at der alene afskrives i det omfang, hvor restancerne ikke kan inddrives i henhold til de gældende regler.

Afskrivningerne på BSU-lån har tidligere været mere omfattende, og det har kun med vanskelighed kunnet afvises, at afskrivningspraksis var *for* lempelig. På det foreliggende grundlag ser det dog ud til, at området nu kører hensigtsmæssigt (sp. 12.3).

Hovedkonto 72.10.13 Særlige tilskud til boligafdelinger

Der henvises til det anførte vedrørende skimmelsvamp under område 80; Anlægsområdet.

Hovedkonto 72.06.50 Effektivisering af låneadministrationen

I besvarelsen af sp. 12.4 tilkendegav Naalackersuisutmedlemmet, at der ville blive fremsat et ændringsforslag til 2. behandlingen til nærværende hovedkonto med henblik på at ændre navnet på hovedkontoen. Dette ændringsforslag er dog af uransagelige årsager ikke fremsat, hvorfor det afventes til 3. behandlingen.

Hovedkonto 73.01.15 Godstransport

RAL's nye skibe

Det er fremgået af pressen, at det tyske værft, som skal levere nye skibe til RAL og RAB, har økonomiske problemer og er gået i betalingsstandsning. Konsekvenserne af dette i fh.t. skibskøbet er dog uoplyste. Finansudvalget skal **anmode** Naalackersuisutmedlemmet om at orientere Finansudvalget og Anlægs- og Miljøudvalget om denne sag, så snart der er (tegn på) en afklaring.

Det henvises i øvrigt til det anførte under hovedkonto 10.13.10 vedrørende muligheden for at realisere effektiviseringer i RAL.

Hovedkonto 73.02.02 Havnevedligehold

Det er oplyst, at det aktuelle vedligeholdelseefterslæb på havnene udgør anslået 97 mio. kr. i 2012. Naalackersuisutmedlemmet har endvidere oplyst, at den på nærværende hovedkonto afsatte

bevilling ikke anslås tilstrækkelig til blot at begrænse dette efterslæb til status quo. Det vil sige, at vedligeholdelseefterslæbet vokser år for år. Naalakkersuisutmedlemmet har anslået væksten i efterslæbet til at udgøre omkring 5 mio. kr. årligt. Det svarer til, at vi som samfund reelt optager et lån i vores havneanlæg på 5 mio. kr. årligt. Udvalget har anmodet Naalakkersuisutmedlemmet om at uddybe dette på samrådet.

På samrådet forklarede Naalakkersuisutmedlemmet, at den foreslåede bevilling er udtryk for den finanslovmæssige prioritering, og at vi i øvrigt bør forholde os til, om de eksisterende havneanlæg i virkeligheden har udtjent deres formål.

Finansudvalget er selvsagt enig med Naalakkersuisutmedlemmet i, at det er hensigtsmæssigt at overveje, om et eksisterende havneanlæg med fordel kan blive erstattet af et helt nyt fremfor at bruge offentlige midler på at vedligeholde et forældet havneanlæg. Men udvalget må også påpege, at der ikke er sat penge af til en samlet havneudbygningsplan. Det er alene for atlanthavnen i Nuuk, at der foreligger konkrete, men desværre endnu uudmøntede planer p.b.a. Transportkommissionens betænkninger.

Udvalget kan som ansvarligt udvalg således ikke uden videre godtage, at landets offentligt ejede havneinfrastruktur blot forfalder yderligere, så længe der ikke foreligger et konkret og realiserbart alternativ.

Udvalget har forståelse for, at nærværende bevilling skal indgå i prioriteringen på samme vis som alle andre bevillinger, men da der blot skal findes 5 mio. kr. yderligere for i det mindste at undgå, at efterslæbet vokser yderligere, forekommer denne opgave overkommelig.

Finansudvalget skal derudover **opfordre** Anlægs- og Miljøudvalget til at fremme afsættelsen af midler til havnevedligehold med henblik på at begrænse opbygningen af yderligere vedligeholdelseefterslæb.

Hovedkonto 73.30.02 Eftersøgnings- og Redningsberedskab

Den manglende aftale om et fortsat SAR-beredskab har igennem længere tid tiltrukket sig opmærksomhed. Det er uoplyst overfor udvalget, hvad status indenfor området aktuelt er. Udvalget skal **anmode** Naalakkersuisut om at oplyse herom i svarnotatet til 2. behandlingen med særligt henblik på de mulige økonomiske konsekvenser for Landskassen.

Formålsskonto 73.94 Nukissiorfiit

Ensprisystemet på el og vand

I finansloven for 2005 blev ensprisystemet på el og vand reformeret med henblik på at fremme mere kostægte priser på området. Reformen byggede på en 5-årig overgangsordning, således at befolkningen og fiskeindustrien fik tid til at vænne sig til, at priserne kunne stige eller falde afhængigt af de lokale produktionsomkostninger.

Oprindeligt skulle den reformerede ensprisordning på el og vand have løbet til og med 2010, hvorefter den skulle have været evalueret. Herefter skulle Inatsisartut have besluttet, om og i hvilken form reformen skulle videreføres. Denne beslutning har flere gange været udsat. Det er forventningen, at en beslutning vil blive taget i 2013.

De yderligere udsættelser af beslutningen om en ny takststruktur kan i en vis forstand anses som hensigtsmæssig, idet udsættelsen vil give Inatsisartut og befolkningen lejlighed til at overveje og drøfte, hvorledes et nyt takstsystem kan udformes på den mest passende vis. Finansudvalget skal opfordre til, at disse drøftelser sker på et realistisk grundlag. Det må således ærligt erkendes, at landets økonomiske situation er presset, og en generel forøgelse af tilskud og driftsudgifter er ikke mulig under de nuværende økonomiske forudsætninger.

Samtidig må det dog også anføres, at de fortsatte udsættelser i sig selv virker undergravende i fh.t. flere af reformens hovedformål. Der tænkes dels på tilskyndelsen til at fiskeindustrien placerer sig på steder, hvor kostprisen på vand er lav, og dels på ønsket om at skabe større gennemsigtighed i prisdannelsen og begrænse krydssubsidiering. Udvalget skal opfordre til, at Inatsisartut udviser det politiske mod og den handlekraft, som er nødvendig for at træffe en beslutning i denne vigtige sag.

Begrænsning af ressourceforbrug i fiskeindustrien

I sin betænkning til 2. behandlingen af FFL2010 opfordrede Finansudvalget til, at Naalakkersuisut overvejede, hvorvidt det kunne være muligt at omlægge dele af fiskeindustriens subsidier, således at subsidierne f.eks. blev givet i form af støtte til implementeringen af el og vandsparende teknologi. I konkrete tilfælde kunne det f.eks. aftales med en virksomhed, at Selvstyret betalte for installationen af el- og vandbesparende produktionsudstyr som modydelse for en nedsættelse af virksomhedens rabat på el og vand. Nedsættelsen af virksomhedens rabat skulle i givet fald udmåles således, at virksomhedens resultat på bundlinjen forblev uændret som følge af tiltaget. Samtidig ville samfundet opnå besparelser i form af en begrænsning af Nukissiorfiits produktionsomkostninger. Udvalget har fulgt op på sagen igen i år.

Naalakkersuisut har svaret, at man kun finder forslaget realiserings hensigtsmæssig på de steder, hvor man står foran at foretage kapacitetsudvidelser. Udvalget finder umiddelbart, at besvarelsen har delvis karakter af vanetænkning, og skal opfordre Naalakkersuisut til i højere grad at være åben over for forslag, som kan spare både penge og energi – også selvom det betyder, at man skal gøre tingene på en anden måde, end man er vant til. I første omgang håber udvalget dog, at Naalakkersuisut vil overveje at realisere forslaget netop på de steder, hvor der i de kommende år kan blive behov for kapacitetsudvidelser. (Sp. 12.15c).

Hovedkonto 73.95.02 Køb af CO2 kreditter

Udvalget har forespurgt, om det er realistisk, at der ikke er afsat midler på denne hovedkonto efter 2014. Naalakkersuisut har uden forbehold angivet dette som realistisk. Udvalget tager med tilfredshed dette til efterretning (Sp. 12.18a).

2.9. Aktivitetsområde 77 Naalakkersuisutmedlemmet for Indenrigsanliggender

Finansudvalget har i forbindelse med gennemgangen af Naalakkersuisuts svar på dette aktivitetsområde gennemført et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø. Indkaldelsen og samrådsnotatet er vedlagt som bilag K til betænkningen. Udvalget har endvidere fundet det nødvendigt at stille yderligere skriftlige spørgsmål, som ligeledes er vedlagt under bilag K. Svaret på disse spørgsmål forventes ikke at være modtaget ved fristen for udvalgets betækningsafgivelse til 2. behandlingen, men vil i relevant omfang blive inddraget i tillægsbetænkningen til 3. behandlingen.

Kommunalreformen – 4 år efter

Udvalget har spurgt ind til status på kommunalreformsarbejdet, og om målene med kommunalreformen, herunder særligt de administrative besparelser er nået. Naalakkersuisutmedlemmet har oplyst, at der har været nogle indkøringsproblemer, men at mange af de mindre mål med bl.a. serviceharmoniseringer, effektiv borgerbetjening, højnelse af retssikkerheden og anvendelse af IT stort set er opfyldt. Ovenstående forekommer udvalget som et noget ukonkret svar på et meget vigtigt arbejde, som har haft stor økonomisk betydning, og som har berørt mange mennesker personligt, enten i deres forhold til kommunen eller som arbejdsplads. Hertil oplyser Naalakkersuisut om kommunernes administrative udgifter:

”De budgetterede administrationsudgifter er i 2012 på 550 mio. kr. Til sammenligning kan oplyses, at de samlede administrative udgifter i det seneste år før kommunesammenlægningen, i 2008, udgjorde 505 mio. kr. Naalakkersuisut kan på den baggrund konstatere, at reformens formål omkring administrative besparelser i kommunerne ikke opfyldt.” (sp. 3.15e)

Udvalget antager her, at administrationsudgifterne opgjort for 2008 i realiteten ikke er korrigeret til 2012-prisniveau, således at det reelt er muligt at sammenligne tallene. Hertil kommer, at skatte- og inddrivelsesområdet tillige er overført til Selvstyret, hvilket har betydet en del økonomiske besparelser for kommunerne, hvorfor billedet af de reelle administrative besparelser fremstår en kende mudret. Udvalget skal **anmode** Naalakkersuisut om senest én dag efter 2. behandlingen af FFL13 at fremsende udvalget en oversigt, hvor kommunernes samlede administrationsudgifter fra 2007 - 2012 fremgår. Oversigten skal indeholde udgifterne både i årets priser og for 2012-prisniveau. I tabellen ønskes det endvidere opgjort, hvad værdien af skatte- og inddrivelsesadministrationen er, både i årets priser og 2012-prisniveau, således at det bliver muligt at konkludere klart, om kommunernes administrationsudgifter reelt er faldet eller steget.

Hovedkonto 77.02.01 Tilsynsrådet for kommunerne

I fh.t. FL2012 er denne hovedkonto forhøjet med 42.000 kr., hvilket ifølge Naalakkersuisutmedlemmet giver mulighed for 3 ekstra tilsynsbesøg i kommunerne. Set i lyset af Naalakkersuisutmedlemmets oplysninger omkring indkøringsproblemer (sp.3.15e) ifm. kommunalreformen ovenfor, finder udvalget det bekymrende, at der ikke afsættes flere midler på denne hovedkonto, som ifølge budgetbidraget også anvendes til vejledning og rådgivning af kommunerne.

Hovedkonto 77.03.01 Tilskud til partiernes valgkamp

Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit, Siumut og Atassut skal om nærværende hovedkonto bemærke:

Beslutningen om alene at afsætte midler til tilskud til eventuelle nye partier samt enkeltkandidater eller kandidatforbund forekommer ikke hensigtsmæssig ifm. et finanslovsår, hvor der vil skulle afholdes valg til bl.a. Inatsisartut og kommunalbestyrelser. Valgkamp er for alle partier en omkostningstung udgift, og det vil kunne påvirke den demokratiske proces i negativ retning, hvis enkelte partier ikke har mulighed for at kunne nå ud til befolkningen, som derved ikke får mulighed for at møde kandidaterne, der deltager i valgkampen. Henset til Grønlands størrelse og de logistiske udfordringer der heraf følger for at nå ud til selv de mindste byer og yderdistrikter, kan det være nødvendigt at yde tilskud til partiernes valgkamp under nærværende hovedkonto.

Det er vigtigt at understrege, at tilskud under nærværende hovedkonto sker som tilskud til valgkampsaktiviteter, og ikke skal sammenlignes med den almindelige økonomiske støtte, som ydes partierne til det almindelige politiske arbejde. Det er almindelig kotyme, at Selvstyret bidrager til, at borgerne på et oplyst grundlag kan udøve deres demokratiske ret til at stemme på den kandidat, de finder bedst egnet. Dette kræver, at borgerne har haft mulighed for at møde kandidaterne. Ovennævnte udvalgsflertal skal på den baggrund **anmode** om, at Naalakkersuisut til 3. behandlingen fremsætter et ændringsforslag således at der afsættes midler på nærværende hovedkonto til tilskud til partiernes valgkamp i 2013. Ændringsforslaget foreslås at tage udgangspunkt i budgetbidraget til hovedkonto 10.06.10 Tilskud til partiernes valgkamp i Landstingsfinansloven fra 2009 fsva. bevillingens størrelse og fordelingsnøgle mellem partierne og således at der afsættes midler på bevillingen hvert år.

Flertallet noterer sig Demokraternes kritik og ønsker at præcisere, at hensigten absolut ikke er at håne befolkningen, men tværtimod at sikre borgernes inddragelse i valgkampen. Der er tale om en sammenblanding, når Demokraterne mener, at partierne skal spare op af de tilskud de får. Disse midler går til drift og orienteringsrejser. Hvis det var muligt at spare op af disse midler, ville det betyde, at tilskuddet er for stort og bør nedjusteres.

Endeligt ønsker udvalgsflertallet at tage afstand fra det billede, som Demokraterne tegner af en politisk elite, der blot rager til sig af offentlige midler. Det er ikke et retvisende billede af det arbejde, der foregår i partierne eller i Inatsisartut, og det er med til at ødelægge befolkningens tillid til politikerne. Det er ærgeligt og usagligt. Støtte til valgkampe er ikke odiøst og ses i mange andre demokratier.

Et mindretal i udvalget bestående af Demokraterne skal om nærværende hovedkonto bemærke:

I alle Finanslove der er vedtaget siden 2009 er det helt tydeligt fremgået af ”Hovedkonto 77.03.01 Tilskud til partiernes valgkamp”, at det her afsatte tilskud skulle tilfalde eventuelle nystartede partier og/eller enkeltkandidater. Det falder rigtig godt i tråd med, at det generelle tilskud til de etablerede politiske partier er steget eksplosivt gennem de seneste år.

De politiske partier får således ganske store årlige beløb i tilskud fra Selvstyret. Det er helt fair, men beløbene er af en sådan størrelse, at det er ret enkelt at spare op til eksempelvis valgkampe. Det er helt konkret sådan, at hvert parti modtager 650.000 kroner i grundbeløb og 210.000 kroner pr. mandat man har i Inatsisartut. Det betyder, at IA og Siumut hver får 3.170.000 kroner om året. Demokraterne får 1.490.000 kroner om året. Atassut får 1.070.000 kroner om året. Og

Katusseqatigiit	Partiiat	får	860.000	kroner	om	året.
-----------------	----------	-----	---------	--------	----	-------

Det er ganske store beløb, og Demokraterne betragter det som meget lidt betryggende, hvis man som ansvarligt politisk parti ikke er i stand til at styre sin økonomi således, at man har råd til at føre valgkamp for nogle af disse ganske store summer. Det er jo ingen hemmelighed, at der er valg til Inatsisartut cirka hvert fjerde år, og det bør ethvert politisk parti være i stand til at tilpasse sin økonomi efter. Demokraterne betragter det som chokerende, at et flertal i Finansudvalget ønsker at prioritere samfundets sparsomme midler på en ekstraordinær støtte til de politiske partier, når disse i

forvejen	modtager	store	årlige	beløb.
----------	----------	-------	--------	--------

Demokraterne betragter flertallets opfordring til Naalakkersuisut som en hån mod en befolkning,

der dagligt slider og slæber for at få økonomien til at hænge sammen. De politiske partier burde gå forrest, tage ansvar og vise, at det kan lade sig gøre at spare op til let forudseelige udgifter. I stedet har flertallet af de politiske partier tilsyneladende valgt at bruge løs af sine penge i tryk forvisning om, at man jo bare kan beslutte at tildele sig selv store, ekstraordinære pengesummer fra den fælles kasse. Den valgmulighed har den almindelige borger ikke, og de politiske partier burde holde sig for gode til at lovgive på en så usolidarisk og egoistisk facon.

Demokraterne vil på denne baggrund opfordre Naalakkersuisut til, at der ikke bliver ændret på hverken beløb eller ordlyd i "Hovedkonto 77.03.01 Tilskud til partiernes valgkamp".

Hovedkonto 77.05.03 Miljø, tilskud til oliebekæmpelsesudstyr

Der sondres grundlæggende mellem det kystnære olieberedskab, som afholdes via nærværende hovedkonto, og det egentlige oliebekæmpelsesberedskab, der påhviler de selskaber, som gennemfører olieboringer.

Naalakkersuisutmedlemmet har oplyst, at der i henhold til denne hovedkonto er etableret modtagefaciliteter i de fleste havne i dag, men disse dækker kun det lokale behov fra mindre skibe. Endvidere har Naalakkersuisutmedlemmet udtalt:

"Set i lyset af udviklingen i skibstrafikken generelt, specielt i forhold til krydstogtturismen og offshore industrien er der bestemt et behov for at udvikle modtagefaciliteterne for spildolie. Dette kunne være oplagt at indarbejde i forbindelse med eventuelle kommende havneudvidelser."(sp.13.3c)

Hvorvidt og hvordan Naalakkersuisutmedlemmet påregner dette konkret udmøntet afventer svar på udvalgets yderligere spørgsmål, og vil i relevant omfang blive indarbejdet i udvalgets betænkning til 3. behandlingen.

2.10. Aktivitetsområde 80-89 Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger, Infrastruktur og Trafik

Der henvises indledningsvis til afsnit 2.8, som også omfatter Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger, Infrastruktur og Trafiks aktivitetsområder.

Skimmelsvamp i offentligt ejede bygninger

Udvalget har modtaget høringsvar fra Anlægs- og Miljøudvalget ang. dette område. Anlægs- og Miljøudvalget udtrykker sin bekymring over Naalakkersuisuts anvendelse af midler fra Finansudvalgets tillægsbevilling (sagsnr. 12-00572) til renovering af skimmelsvamp. Det har vist sig, at håndværkerne ikke var tilstrækkeligt uddannede til at udføre arbejdet, hvorfor skimmelsvampen i nogle tilfælde har bredt sig. På den baggrund er der anvendt en del midler til uddannelse af medarbejdere i INI, således at de kan instruere håndværkerne korrekt (sp. 3.12).

Finansudvalget finder i lighed med Anlægs- og Miljøudvalget det vigtigt, at det er kvalificerede håndværkere, som udfører specialiseret renoveringsarbejde, således at det i sidste ende kan undgås at fordyre renoveringsprojekterne.

På et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet (samrådssp. 1) er det oplyst, at der er købt særligt skimmeludstyr til placering i Nuuk og på kysten. Det er ligeledes oplyst, at skimmelsanering indgår

som et standardarbejde i hver renoveringssag. Dette bekræfter udvalget i, at skimmelsvamp er et stort problem, som højst sandsynlig vil betyde store udgifter i de kommende år.

Fejlbehæftet nybyggeri og byggetilsyn

I Finansudvalgets betænkning til 2. behandlingen af FFL12 påpegede udvalget et generelt behov for at styrke tilsynet med offentligt (støttet) byggeri. Udvalgets bemærkninger var aktualiseret af bl.a. alvorlige problemer i forbindelse med udvidelsen af Inuili i Narsaq og en række fejl og mangler ved udvidelser og ombygninger i forbindelse med Bygge- og Anlægsskolen i Sisimiut.

Udvalget skrev dengang bl.a. følgende:

”Det er udvalgets klare indtryk, at der for begge projekter er sket et svigt i det offentlige tilsyn med byggeriet. Bygherretilsynet er således tydeligvis blevet udført på utilstrækkelig vis af dårlige byggerådgivere, hvilket har ført til – og vil føre til yderligere – omfattende udgifter til afhjælpning af fejl og mangler samt – ikke mindst – omfattende forsinkelser i ibrugtagningen af byggeriet.

Det er endvidere udvalgets indtryk, at ansvarsfordelingen mellem de indenfor området agerende parter af både offentlig og privat art er for diffus, idet parterne i de ovenfor anførte sager tydeligvis giver hinanden skylden for problemerne. Dette finder udvalget uholdbart.

Finansudvalget henstiller derfor, at Naalakkersuisut tager initiativ til en skærpelse af bygherretilsynet med offentligt byggeri med henblik på at begrænse fejl og mangler og dermed forebygge udgifter til afhjælpning heraf. Dette kan ske såvel ved aftale med private rådgivere som ved en øget anvendelse af offentlige selskaber såsom INI Byggeteknik.” (betænkning 2. behandling FFL12, s.46)

Udvalget har på denne baggrund fulgt op på sagen (sp. 14.1). Naalakkersuisut har i den forbindelse oplyst, at INI Byggeteknik er i gang med en række tiltag, som skal forstærke bygherretilsynet med selvstyrets anlægsopgaver. Udvalget har på et samråd med Naalakkersuisutmedlemmet afholdt den 18. oktober 2012 (Jf. Bilag J) fået dette uddybet. Naalakkersuisutmedlemmet oplyste på samrådet bl.a., at der fokuseres på udvikling af standardiserede udbetalingsbegæringer, faste statusmøder mellem projektinvolverede, udarbejdelse af en konkret projektmodel til styring af hele byggesagsprocessen, nye IT-værktøjer, evaluering af rådgiverydelser i en såkaldt karakterbog samt endelig opkvalificering af byggeledelse og fagtilsyn. Disse tiltag er enten under konkret udarbejdelse eller overvejelse.

Om end Finansudvalget nok kunne have anset det som ønskeligt, at flere af disse tiltag var igangsat på et tidligere tidspunkt finder udvalget dem ikke desto mindre spændende og relevante, og ser gerne, at udviklingsarbejdet fortsættes. Om dette vil kunne føre til mærkbart billigere offentlige anlæg er nok for optimistisk at antage, men en større grad af professionalisering og færre fejl og mangler vil i sig selv være et efterstræbellesværdigt mål.

Anlægs- og Renoveringsfonden

Alle budgetterede anlægs- og renoveringsmidler til konkrete projekter overføres til anlægs- og renoveringsfonden. Når der i et år ikke er udført de anlægsarbejder, der er bevilget, vil den budgettekniske anlægs- og renoveringsfond opsamle midler til færdiggørelse af de pågældende anlægsarbejder.

Principperne bag Anlægs- og Renoveringsfonden er nærmere beskrevet i Budgetlovens kapitel 5 og bemærkningerne hertil.

En række forskellige Finansudvalg har igennem flere år påpeget problemerne med ophobningen af midler i Anlægs- og Renoveringsfonden. Ophobningen af midler kan i et vist omfang tilskrives, at Naalakkersuisut har været for optimistisk i sine bevillingsskøn. Der henvises til Udvalgets betænkninger til de sidste års finanslove.

Naalakkersuisut oplyste i efteråret 2011, i forbindelse med Finansudvalgets behandling af FFL12, at det var forventningen, at de opsamlede midler i Anlægs- og Renoveringsfonden ville blive reduceret med 100 mio. kr. årligt i løbet af de næste fire år. En tilsvarende forventning udtrykkes også i de almindelige bemærkninger til dette års finanslovsforslag, jf. forslagens afsnit 3.1.

Finansudvalget skrev bl.a. herom i sin betænkning til 2. behandlingen af FFL12:

”Finansudvalget henstiller derfor igen i år, at der budgetteres med et realistisk afløb fra anlægsbevillingerne, således at der ikke bevidst ansøges om midler, som blot kommer til at ligge passivt i anlægs- og renoveringsfonden. Særligt bør der ved årets slutning grundet f.eks. administrative forsinkelser ikke søges om udmøntning af anlægspuljer alene m.h.p. at henlægge midlerne i Anlægs- og Renoveringsfonden til eventuelt senere brug. Såfremt der i forbindelse med Landskassens Regnskab for 2011 konstateres et rimeligt afløb vil Finansudvalget ikke gentage denne henstilling igen næste år. Dette ser udvalget med optimisme frem til.” (s.47)

Det om Anlægs- og Renoveringsfonden anførte i Landskassens regnskab for 2011 har imidlertid ikke virket fremmede for udvalgets optimisme. Det fremgår således af regnskabet, at Anlægs- og Renoveringsfonden i 2011 blev øget med netto 137 mio. kr., hvorefter fonden ved udgangen af 2011 rummede i alt 900 mio. kr. Det fremgår ligeledes af regnskabet, at ophobningen af midler især kan tilskrives *”...store forsinkelser i gennemførelse af anlægsprojekter på boligområdet og uddannelsesområdet, herunder folkeskoler.”*. (Jf. Regnskabet s. 8)

Udvalget har på denne baggrund anmodet Naalakkersuisutmedlemmet om at uddybe, hvordan der er fulgt op på Finansudvalgets i citatet ovenfor afgivne henstilling. Naalakkersuisutmedlemmet har i besvarelsen af sp. 14.1b oplyst, at der er *”...arbejde i gang for at implementere modellen fra bygherrevejledningen ind i bevillingsarbejdet.”* Værdien af dette angivelige arbejde er ukendt.

Naalakkersuisut har i besvarelsen af sp. 14.1f herudover oplyst, at det har måttet erkendes, at der bl.a. ikke har været budgetteret med et realistisk afløb for bl.a. anlægsprojekter vedr. GU Aasiaat, Maniitsoq Efterskole, Atuarfik Mathias Storch og Tasersuup Atuarfia.

Da der således ikke kan forekomme tvivl om, at der fortsat er behov for en forbedret indsats på området **henstiller** Finansudvalget på baggrund af ovenstående igen i år, at Naalakkersuisut budgetterer med et **realistisk afløb** fra Anlægs- og Renoveringsfonden.

Hovedkonto 82.20.02 ERP projektet

ERP projektet er et fællesoffentligt IT system, som påregnes at omfatte både kommunerne og selvstyret. Budgetbidraget er ikke ganske entydigt, men via Finansudvalgets sp. 14.2 er det afklaret,

at analysedelen, som ligger til grund for selve projektudviklingen, vil koste 13,6 mio. kr. alene for selvstyrets andel. I efteråret 2013 forventes analysen at have afklaret projektets omfang og samlede omkostninger.

Finansudvalget har i sig selv intet at udsætte på projektet. Udvalget er dog naturligvis bekymret for, hvad det samlede IT-projekt vil ende med at koste. Udvalget skal i denne forbindelse minde om, at udvalget i sin betænkning til 2. behandlingen af FL2010 under hovedkonto 20.30.05 Innovations- og projektopgaver om et andet IT-udviklingstiltag bl.a. skrev følgende:

”Finansudvalget finder det anførte tiltag spændende, men Udvalget skal dog ikke lægge skjul på, at det er nødvendigt, at der udvises meget stor opmærksomhed omkring styringen af projektet og de hermed forbundne bevillinger. Det må samtidig løbende overvejes, om det foreslåede projekt har et omfang og et ambitionsniveau, som er passende i fh.t. det grønlandske samfund. Det nuværende Finansudvalg er i denne forbindelse bekendt med, at det tidligere Finansudvalg igennem flere år har afgivet henstillinger m.h.p. at forbedre de offentlige IT-projekter og IT-indkøb. Det nuværende Finansudvalg er enig med det tidligere Finansudvalg i dette.

Udvalget henstiller derfor også i år, at Naalakkersuisut fastlægger interne procedurer for køb af Edb-løsninger. Disse procedurer bør dels have fokus på at sikre den offentlige sektor mod unødvendige udgifter. Dels på at sikre, at der afsættes ressourcer i form af både tid og penge blandt såvel menigt personale som på ledelsesniveau til at sikre en forsvarlig implementering af den nye teknologi. En grundig og obligatorisk evalueringsprocedure er et uomgængeligt element i et sådant arbejde. Der bør ligeledes fokuseres alvorligt på leverandør- og rådgiverproblematikken i sagen.”

Ovenstående ses fortsat helt relevant.

Hovedkonto 83.30.12 Ældreinstitutioner

Det er almindeligt antaget, og dertil anført af personale indenfor plejesektoren, at alkoholmente vil udgøre en stigende belastning indenfor plejesektoren. Finansudvalget er jfr. f.eks. Udvalgets betænkning til FFL07 tidligere blevet gjort opmærksom på problemer med slagsmål og knivstikkeri på Ippiarsuk i Nuuk i forbindelse med alkoholmente, der som plejegruppe derfor ikke bør anbringes sammen med almindeligt alderdomssvækkede. Udvalget er dertil bekendt med, at der tidligere har været foreslået afsat midler til udvidelse af Ippiarsuk med henblik på bl.a. denne gruppe. Udvalget har bedt Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger og Infrastruktur oplyse herom på et samråd (Jf. Bilag J, samrådssp. 7a). Det vækker på baggrund af besvarelsen undren, at hverken Naalakkersuisutmedlemmet for Boliger og Infrastruktur eller Naalakkersuisutmedlemmet for Kultur og Sociale anliggender er bekendt med et behov indenfor området. Finansudvalget skal på denne baggrund **opfordre** Inatsisartuts Familie- og Sundhedsudvalg om at se nærmere på denne sag.

Hovedkonto 83.30.13 Landsdækkende institutioner

Udvalget har stillet flere spørgsmål vedrørende spædbarnshjemmet i Qaqortoq. Som bekendt blev dette i forbindelse med sidste års finanslov varslet opført i Nuuk i stedet. Det fremgår af FFL13, at hjemmet nu alligevel forventes opført i Qaqortoq.

Udvalget har via spørgsmål og samråd søgt at afdække denne sag. Det må imidlertid erkendes, at sagen fortsat fremstår noget uafklaret. Så vidt det kan konstateres, er planerne om et egentligt spædbarnshjem i Qaqortoq dog opgivet, idet Kommuneqarfik Sermersooq af egen drift vil opføre en lignende institution, hvor Selvstyret måske kan købe pladser. I stedet undersøges muligheden for at etablere et mor/barn hjem i Qeqertarsuaq.

Da det således er klart, at sagen fortsat er under undersøgelse og overvejelse, og at opførslen af et egentligt spædbarnshjem i Qaqortoq næppe vil blive igangsat finder Finansudvalget, at det ikke er sagligt, at der fortsat er afsat 9,3 mio. kr. til projektet i 2013. Finansudvalget skal derfor **anmode** Naalakkersuisut om at fremsætte et **ændringsforslag**, således at disse midler flyttes til hovedkonto 80.00.00 Udisponerede anlægsreserver, indtil projektet og behovene er afklaret.

Det skal derudover bemærkes, at Finansudvalget i sine spørgsmål påpegede en opsætningsfejl til tabellen på nærværende hovedkonto. (Sp. 14.4a). Tabellen går igen på flere forskellige budgetbidrag, der således alle er fejlagtige og misvisende. Denne lovedes rettet ved et ændringsforslag. Der er uden forklaring imidlertid ikke fremsat et sådant ændringsforslag, hvorfor fejlen fortsat fremgår. Dette findes utilfredsstillende og forventes rettet til 3. behandlingen.

Hovedkonto 84.40.10 Kommunale skoler

Kommunernes ansvar for vedligehold og anlæg på folkeskoleområdet

I Finansudvalgets betænkning til 2. behandlingen af FFL12 skrev udvalget bl.a. følgende under nærværende hovedkonto:

”Ifølge folkeskoleforordningen hører alle udgifter vedr. folkeskolens undervisning og anlæg under kommunerne. Grundet vedtagelsen af Atuarfitsialak, og de heraf afledte krav til forøgede undervisningsarealer på skolerne, samt ikke mindst grundet et større renoveringsefterslæb på området, afholdes der udgifter til en særlig renoveringsindsats for folkeskoler over nærværende hovedkonto.

Indsatsen prioriteres efter en 10-årig sektorplan. Planen er udtryk for et kompromis imellem behov, ønsker og økonomisk prioritering.

Udvalget er bekendt med, at renoveringsefterslæbet indenfor folkeskoleområdet skyldes manglende kommunal vedligeholdelse af skolerne. Udvalget skal derfor påpege, at Naalakkersuisut bør tilskynde kommunerne til at tage deres vedligeholdelsesforpligtelser meget alvorligt, således at de nyrenoverede folkeskoler ikke atter forfalder med nye renoveringsudgifter til følge. I intet tilfælde bør kommunerne gives økonomisk incitament til at lade en (renoveret) folkeskole forfalde i forventning om, at selvstyret overtager regningen, hvis blot forfaldet bliver tilstrækkeligt alvorligt.

Udvalget påpegede denne problemstilling som såvel hastende som vigtig overfor Naalakkersuisut for et år siden, og har derfor fulgt op på sagen i år med henblik på at erfare, hvad Naalakkersuisut har foretaget sig i sagen igennem det forløbne år. Udvalget må med skuffelse konstatere, at der tilsyneladende ikke er sket noget i sagen siden Inatsisartuts vedtagelse af FFL11 (Spg. 14.6c) for et år siden. Naalakkersuisut har blot gentaget de allerede for et år siden fremsatte foreløbige overvejelser om eventuelt at pålægge kommunerne årligt at afsætte 2 procent af anlægssummen for de

af Landskassen finansierede skolebyggerier og renoveringer i en kommunal vedligeholdelsesfond – en i øvrigt umiddelbart attraktiv ordning, som uden videre og uden udgifter ville kunne tilses af Kommunernes Tilsynsråd, der i forvejen rutinemæssigt modtager og gennemgår de kommunale budgetter og regnskaber.

Finansudvalget ønsker ikke at spille endnu et år, og udvalget henstiller derfor, at Naalakkersuisut senest i forbindelse med fremlæggelsen af finanslovsforslaget for 2013 fremlægger forslag til tiltag, som kan tilsikre, at kommunerne ikke gives et økonomisk incitament til at lade af Landskassen renoverede og nyopførte skolebygninger forfalde i forventning om, at Landskassen atter vil forestå en renovering af bygningerne, såfremt de ikke løbende vedligeholdes forskriftsmæssigt.”
(s.47-48)

Udvalget har forespurgt, hvorledes Naalakkersuisut har søgt at følge op på denne henstilling. (Sp. 14.6b).

I besvarelsen peger Naalakkersuisut på to muligheder:

For det første overvejes det, at Naalakkersuisut kan vælge en nul-tolerance politik, således at der aldrig gives yderligere bevillinger til skolerenoveringer, uanset hvor dårligt en kommune økonomisk er stillet. Dette forslag forekommer rent teoretisk, og det vil under alle omstændigheder være et brud med det uddannelsespolitiske ønske om at højne folkeskolen, sådan som der har været enighed om igennem en snart længere årrække. Derudover vil forslaget med stor sandsynlighed blot medføre, at kommunerne ophører med at renovere skolerne i det hele taget, således at disse blot forfalder endnu mere. Forslaget er derfor udtryk for en laden stå til, som ikke er ansvarlig.

I citatet ovenfor henvises for det andet til det tidligere fremlagte forslag om eventuelt at pålægge kommunerne årligt at afsætte 2 procent af anlægssummen for de af Landskassen finansierede skolebyggerier og renoveringer i en kommunal vedligeholdelsesfond.

Det anføres endeligt, at det efter Naalakkersuisuts opfattelse ikke giver mening at udarbejde særregler for skolebygninger, og at der ikke er truffet afgørelse om, hvilke tiltag der ønskes iværksat.

Det må således åbent og ærligt erkendes, at endnu et år er spildt, uden at Naalakkersuisut er kommet videre med denne sag på trods af Finansudvalgets henstilling. Dette er **yderst utilfredsstillende**. Udvalget må således stille sig helt uforstående over for Naalakkersuisuts tilsyneladende berøringsangst overfor det igennem flere år helt konkrete og reelle problem. Udvalget er dertil uenig med Naalakkersuisut i, at det ikke giver mening at lave særregler for skolebygninger. Naalakkersuisut indrømmer selv, at det er utvivlsomt, at kommunerne har vedligeholdelsesforpligtelsen for alle kommunens bygninger, herunder skolebygninger. Og at vedligeholdelseefterslæbet hovedsageligt kan tilskrives manglende kommunal omsorg for området. Og kommunerne har ifølge folkeskoleloven anlægsforpligtelsen på området.

Naalakkersuisut må derfor også kunne forstå, at den fortsatte afsættelse af bevillinger til dette område, således at Landskassen betaler for at vedligeholde og renovere skolerne, alene kan anses som en særordning. Allerede af den grund giver det endog meget god mening at lave netop særregler for skolebygninger. I 2011 blev der ifølge Landskassens regnskab brugt 96 mio. kr. til

renovering og udbygning af folkeskolen fra nærværende hovedkonto, og der er siden FL2005 hvert år bevilget meget betydelige beløb til dette område, hvilket også forventes at være tilfældet i de kommende år.

Landskassen *kan* imidlertid ikke blive ved med at løfte kommunernes ansvar på dette område, og derfor er det ganske simpelthen nødvendigt, at kommunernes åbenbare fortsatte incitament til at spekulere i ordningen bringes til ophør. Finansudvalget gentager derfor sin henstilling igen i år, hvilket udvalget ikke skal lægge skjul på anses som utilfredsstillende. Udvalget vil ikke se med tilfredshed på det, såfremt det igen til næste års finanslov konstateres, at Naalakkersuisut intet konkret har udrettet i sagen. Finansudvalget **henstiller**, at Naalakkersuisut senest i forbindelse med fremlæggelsen af finanslovsforslaget for 2014 fremlægger forslag til tiltag, som er egnede til at tilsikre, at kommunerne ikke gives et økonomisk incitament til at lade de af Landskassen renoverede og nyopførte skolebygninger forfalde i forventning om, at Landskassen atter vil forestå en renovering af bygningerne, såfremt de ikke løbende vedligeholdes forskriftsmæssigt.

Sektorplanen for Folkeskolen

I Finansudvalgets spørgsmål til nærværende hovedkonto påpegede udvalget, at det første tekstafsnit under sektorplanen ikke er ajourført. Naalakkersuisut lovede i besvarelsen dette rettet ved et ændringsforslag til 2. behandlingen. (Sp. 14.6a). Udvalget noterer sig dog, at der ikke er fremsat ændringsforslag til 2. behandlingen til nærværende hovedkonto. Dette findes i sig selv **utilfredsstillende**.

Det er tænkeligt, at den manglende fremsættelse af ændringsforslag til hovedkontoen kan tilskrives, at en ajourføring af den anførte sektorplan for folkeskolen ikke er færdig. Ifølge KNR's hjemmeside den 19. oktober 2012 udsendte Naalakkersuisutmedlemmet en pressemeddelelse om, at projektet vedrørende renovering af Atuarfik Mathias Storch i Ilulissat er opgivet til fordel for planer om at bygge en helt ny skole i byen. Dette skal i givet fald indarbejdes i sektorplanen. Udvalget finder, at det er yderst påfaldende, at Naalakkersuisutmedlemmet har taget sig tid til at orientere pressen om disse planer, mens Inatsisartuts Finansudvalg indtil videre ikke har modtaget nogen form for orientering herom. Konsekvensen må vel være, at sektorplanen nu først ajourføres ved et ændringsforslag til 3. behandlingen, hvilket i praksis vil virke ganske begrænsende på Inatsisartuts muligheder for at ændre på prioriteringen, om dette måtte ønskes. Samlet finder Finansudvalget Naalakkersuisuts adfærd i denne sag **meget utilfredsstillende**.

Hovedkonto 84.40.12 Uddannelsesbyggeri

Udvalget har i sp. 14.7a påpeget fejl på budgetbidraget bl.a. f.s.v. angår projektbevillingen til GU i Aasiaat, som er større end de enkelte års bevilling. Fejlen er lovet rettet, men der er ikke fremsat ændringsforslag til 2. behandlingen. Det må anses som meget uhensigtsmæssigt, at sådanne fejl ikke rettes allerede ved 2. behandlingen. Naalakkersuisut bør således ikke stile imod at fremsætte ændringsforslag til 3. behandlingen, med mindre det sker som en følge af vedtagelsen af lov- eller beslutningsforslag i Inatsisartut.

Hovedkonto 87.00.88 Anlægsstrategi for bygder og yderdistrikter

Naalakkersuisutmedlemmet har i sin besvarelse af sp. 14.9b udtrykt klart, at nærværende bevilling allerede jf. navnet på hovedkontoen ikke kan anvendes i de 4 vækstbyer. Der er fremsat et ændringsforslag (nr. 29) som yderligere tydeliggør dette. Udvalget finder imidlertid behov for yderligere politisk afklaring af ændringsforslag, jf. betænkningens afsnit om ændringsforslag.

Hovedkonto 89.72.12 Boligprojekter og Erstatningsbyggeri

Illuut A/S

Udvalget har stillet flere spørgsmål om Illuut A/S, som står for en række af projekterne under nærværende hovedkonto. Der henvises til udvalgets sp. 14.14 og samrådsp. 10. Illuut's regnskab for 2011 er tillige vedlagt som et underbilag til bilag J.

Til FFL13 har Naalakkersuisut udeladt en række tekstanmærkninger, som har været anført i finansloven siden 2009, og som indeholder bemyndigelser til Naalakkersuisut ifm. Illuut A/S' drift. Dette på baggrund forventningen om fremsættelsen af selvstændig lovgivning, som regulerer Illuut. Denne lov er dog blevet udskudt, fordi Naalakkersuisut finder det nødvendigt at genoverveje og undersøge, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at videreføre Illuut i den foreliggende form, eller om der skal iværksættes andre tiltag for at imødesæ anlægs- og renoveringsbehovet.

Udvalget har tidligere givet tilkende, at der bør laves en almindelig lov til regulering af selskabet. Det er udmærket, at Naalakkersuisut ønsker at foretage et grundigt analysearbejde, således at den kommende lovgivning på området bliver klar og utvetydig. Udvalget bemærker dog, at der ikke er fremsat ændringsforslag til 2. behandlingen af FFL13 mhp. at genindsætte tekstanmærkningerne. Udvalget skal **anmode** Naalakkersuisut om i sit svarnotat til 2. behandlingen kort at redegøre for konsekvenserne for driften af Illuut A/S, såfremt Naalakkersuisut ikke fremsætter ændringsforslag til 3. behandlingen.

3. Ændringsforslag til bevillinger

Som omtalt i afsnit 1.3.3 har Naalakkersuisut fremsat 94 ændringsforslag til finanslovsforslaget. Heraf er der 17 ændringsforslag til tekstanmærkningerne. Ændringsforslagene til tekstanmærkninger behandles i betænkningens afsnit 4. Naalakkersuisut har endvidere fremsendt rettelsesblad til ændringsforslag nr. 71 og 84. Disse er medtaget som betænkningens bilag O.

Ændringsforslagene til bevillinger er opdelt på følgende temaer:

- tema 1 Tekniske ændringer: 34 ændringsforslag
- tema 2 Budgetneutrale ændringer: 26 ændringsforslag
- tema 3 Nye indtægtskøn og nye skøn for lovbundne udgifter:
6 ændringsforslag
- tema 4 Merudgifter: 8 ændringsforslag
- tema 5 Besparelser på drift: 3 ændringsforslag

Ændringsforslagene til bevillinger er *nummererede* fra og med nr. 1 til og med nr. 77.

Nummeret på hvert enkelt ændringsforslag fremgår f.s.v. angår bevillingerne af *bevillingsoversigten; Bilag 1*. Bevillingsoversigten er vedlagt foran Naalakkersuisuts ændringsforslag til bevillinger, der medtages som betænkningens bilag L.

For tekstanmærkningerne er nummeret angivet umiddelbart forinden hver tekstanmærkning. Tekstanmærkningerne betegnes som *Bilag 2*. Ændringsforslagene til tekstanmærkninger vedlægges under betænkningens bilag M.

3.1. Tema 1 – Tekniske ændringer

Naalakkersuisut har fremsat 34 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag er samlet DAU-neutrale i finansåret og budgetoverslagsårene. Der er hovedsageligt tale om mindre tekniske præciseringer af ordlyden på budgetbidragene, korrigerede aktivitetstal, korrektion af fejl o.l. En række af disse ændringer er foranlediget af Finansudvalgets spørgsmål, jfr. bilag A.

Finansudvalget har følgende supplerende bemærkninger og kommentarer til de enkelte ændringsforslag.

Hovedkonto 30.10.37 Landsdækkende døgninstitutioner for børn og unge

Naalakkersuisut foreslår, at der slettes et tekstafsnit i bevillingsforudsætningerne til denne hovedkonto, således at det ikke længere eksplicit fremgår, at Pilutaq i Sisimiut også har en sikret afdeling med 4 pladser. Det har dog siden opstarten ikke været muligt at tilbyde døgnophold på institutionen, idet der ikke har været muligt at få besat stillingerne med kvalificeret arbejdskraft. Naalakkersuisuts begrundelse for, at teksten søges slettet er, at oplysningen har karakter af en teknisk fejl. Udvalget antager, at dette skyldes, at Pilutaq organisatorisk hører under Qasapermiut (jf. bilag B, sp.7.4).

Dette ændrer dog ikke ved, at Naalakkersuisut fortsat ikke har fået etableret en sikret afdeling. Naalakkersuisut har jf. ovenstående spørgsmål 7.4 oplyst, at dette skyldes, at den relevante lovgivning ikke er til stede. Udvalget finder på det på den baggrund **utilfredsstillende**, at den relevante lovgivning ikke allerede er på plads. Udvalget mener ikke, at problemet med manglen på kvalificeret arbejdskraft løses, bare fordi Naalakkersuisut organisatorisk lægger institutionen ind under en anden institution og ændrer lovgivningen. Det må her være nødvendigt at overveje, hvorvidt institutionen skal flyttes til en anden lokalitet. Udvalget skal **opfordre** Naalakkersuisut til snarest muligt at få ændret lovgivningen, og herunder vurdere, om institutionen skal flyttes. Udvalget **opfordrer** Naalakkersuisut at holde Familie- og Sundhedsudvalget orienteret om sagens fremdrift.

(Ændringsforslag nr. 4)

Hovedkonto 30.10.47 Børne- og Ungestrategien

Naalakkersuisut foreslår, at bevillingsforudsætningerne for hovedkontoen ændres, således at det fremstår, hvem der deltager i den nedsatte styregruppe. Det foreslås tillige, at andre aktører end Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling kan fungere som projektleder for konkrete projekter. Udvalget mener, at der bør indsættes yderligere en bemærkning i bevillingsforudsætningerne, hvor Naalakkersuisut forpligtes til at orientere Familie- og Sundhedsudvalget om fremdriften på udmøntning af strategien. Udvalgets tilslutning til, at formuleringen sættes ind rent administrativt i forbindelse med samlingen af FL2013, anses hermed udtrykt.

(Ændringsforslag nr. 6)

Hovedkonto 64.10.17 Udviklingsstøtte til landbaserede erhverv og turisme

Finansudvalget mener, at der bør indsættes et afsnit sidst i bevillingsforudsætningerne, hvor det fremgår, at Naalakkersuisut er forpligtet til at orientere Inatsisartuts Erhvervsudvalg samt Finans- og Skatteudvalget, når der sker ændringer i fordelingen mellem og indenfor de forskellige erhvervsfremmepuljer. Endvidere anses det nødvendigt, at Erhvervsudvalget samt Finans- og Skatteudvalget orienteres, hvis der indgås nye servicekontrakter eller foretages ændringer i de eksisterende.

Udvalget **anmoder** om, at Naalakkersuisut fremsætter ændringsforslag til 3. behandlingen mhp. indsættelse af de ovennævnte informationsforpligtelser.
(Ændringsforslag nr. 23)

Hovedkonto 64.13.19 Mobilitetsfremmende ydelse

Naalakkersuisut foreslår, at indsætte et nyt 1. afsnit i bevillingsforudsætningerne. På 2. sidste linje er der sket en teknisk fejl, således, at der står ”arbejdsformidlingsamt”. Der bør rettelig stå ”arbejdsformidling samt”, hvilket forventes at blive rettet rent administrativt i forbindelse med samlingen af FL13.
(Ændringsforslag nr. 24)

Hovedkonto 80.00.10 Tilbageførsler fra Anlægs- og Renoveringsfonden

Naalakkersuisut foreslår, at bevillingsforudsætningerne for hovedkontoen ændres, således at der tilføjes en henvisning til hovedkonto 89.72.11 Støttet privat boligbyggeri. Udvalget finder formuleringen lidt uheldig, idet den læst i sammenhæng med den øvrige tekst kan give et fejlagtigt indtryk af, at det *alene* er fra sidstnævnte hovedkonto, at der kan rokeres midler fra bl.a. afsluttede projekter til hovedkonto 80.00.10. Udvalgets tilslutning til, at formuleringen rettes rent administrativt i forbindelse med samlingen af FL2013, anses hermed udtrykt.
(Ændringsforslag nr. 28)

Hovedkonto 87.00.88 Anlægsstrategi for bygder og yderdistrikter

Naalakkersuisut foreslår, at bevillingsforudsætningerne for hovedkontoen præciseres, således at det fremgår, at midlerne udmøntes til anlægs- og vedligeholdelsesprojekter uden for Nuuk, Sisimiut, Iluilissat og Qaqortoq. Det er dog fortsat anført, at Illorput byggesæt 2100 prioriteres til lokaliteter i vækst og med mærkbar boligmangel. Endvidere er det anført, at byggesættene kan tildeles som led i mobilitetsfremme. Dette forekommer til en vis grad at stå i modsætning til det først anførte, at hovedkonto udmøntes udenfor de fire vækstbyer.

Udvalget kan på denne baggrund ikke uden videre indstille ændringsforslaget til vedtagelse.

Udvalget **anmoder** om, at om, at Naalakkersuisut senest én dag efter Inatsisartuts 2. behandling af FFL13 fremsender en skriftlig uddybning af ovenstående til Finansudvalget. Udvalget **udsætter** indtil da sin stillingtagen til ændringsforslaget.
(Ændringsforslag nr. 29)

Hovedkonto 89.72.12 Boligprojekter og Erstatningsbyggeri

Naalakkersuisut foreslår, at 3 projektbevillinger i projektspecifikationen ændres. Projektnr. 060.34.510, 300 boliger, Nuuk søges forhøjet med 2,5 mio. kr. og 13,5 mio. kr. i BO-år 2014. Projektnr. 996.34.527, Diverse renovering og sanering søges nedsat med 16 mio. kr. i 2013, og projektnr. 060.34.518, Radiofjeldet, nybyggeri og renovering søges forhøjet med 13,5 mio. kr. i 2013 og nedsat med tilsvarende beløb i BO-år 2014.

Udvalget er dog bekymret for, hvilke renoverings- og saneringsopgaver under projektnr. 996.34.527, der må udskydes pga. fremrykkelse af projektet i Radiofjeldet. Endvidere forekommer begrundelsen for forhøjelse af projektet 300 boliger i Nuuk uklare.

Sluttelig ønskes projektbeskrivelsen for projektnr. 060.34.524, 28 boliger ved Sarfaarsuit ændret. I den oprindelige tekst var anført, at disse boliger ville blive anvendt til kollegieboliger, og såfremt behovet ændredes, kunne boligerne overgå til boligområdet. Udvalget er dog af den opfattelse, at der fortsat er et meget stort behov for kollegieboliger i Nuuk, hvorfor det undrer udvalget, at projektbeskrivelsen foreslås ændret.

Udvalget kan på denne baggrund ikke uden videre indstille ændringsforslaget til vedtagelse.

Udvalget **anmoder** om, at om, at Naalakkersuisut senest 1 dag efter Inatsisartuts 2. behandling af FFL13 fremsender en skriftlig uddybning af ovenstående til Finansudvalget. Udvalget **udsætter** indtil da sin stillingtagen til ændringsforslaget.

(Ændringsforslag nr. 33)

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 1-28 og 30-32 samt 34 under tema 1 **godkendes**.

Finansudvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 29.

Finansudvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 33.

3.2. Tema 2 – Budgetneutrale ændringer

Naalakkersuisut har fremsat 26 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag er samlet DAU-neutrale i finansåret og budgetoverslagsårene.

Disse ændringsforslag kan bl.a. tilskrives omrokeringer i Naalakkersuisuts administration, flytning af bevillinger imellem områder samt en generelt større afklaring af bevillingsbehovene indenfor hovedkonti med tilgrænsende formål.

Hovedkonto 40.01.08 Sektorprogram for uddannelse samt den ekstraordinære uddannelsesindsats

Hovedkonto 40.10.12 Efterskole

Naalakkersuisut foreslår, at der ændres i bevillingsforudsætningerne, således at der med virkning fra skoleåret 2013/2014 oprettes en pulje, hvorfra forældre fra lavindkomstgruppen kan søge om yderligere tilskud til nedbringelse af egenbetalingen til efterskoleophold i Danmark. Bevillingen søges derfor forhøjet med 0,5 mio. kr. i 2013 og 1 mio. kr. fra BO-året 2014. Udvalget ønsker dog nærmere oplyst, hvorfor man alene foreslår denne ordning f.s.v. angår efterskoleelever i Danmark.

Udvalget kan på den baggrund ikke uden videre indstille ændringsforslagene til vedtagelse.

Udvalget anmoder om, at Naalakkersuisut i sit svarnotat til 2. behandlingen svarer på ovennævnte spørgsmål. Udvalget **udsætter** indtil da sin stillingtagen til ændringsforslagene.

(Ændringsforslag nr. 47 og 48)

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 35-46 og 49-60 under tema 2 **godkendes**.

Finansudvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 47 og 48.

3.3. Tema 3 – Nye indtægtsskøn og nye skøn for lovbundne udgifter

Naalakkersuisut har fremsat 6 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag vil samlet forbedre DAU-resultatet med 5.937.000 kr. i 2013 og med 5,9 mio. kr. i hvert af budgetoverslagsårene.

Disse ændringsforslag kan især tilskrives, at Naalakkersuisut har fået udarbejdet mere retvisende budgetskøn på en række hovedkonti siden fremsættelsen af finanslovsforslaget.

Finansudvalget har følgende supplerende bemærkninger og kommentarer til de enkelte ændringsforslag.

Hovedkonto 24.11.10 Indførselsafgifter

Naalakkersuisut foreslår, at indtægtsskønnet nedsættes med 20 mio. kr. i 2013 og med 20 mio. kr. i hvert af budgetoverslagsårene. Dette sker som følge af et generelt fald i forbruget af alkohol og tobak samt som følge af at Naalakkersuisut har besluttet at åbne for privat toldfri indførsel af tobak og alkohol ved indrejse i Grønland.
(Ændringsforslag nr. 64)

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 61-66 under tema 3 **godkendes**.

3.4. Tema 4 – Merudgifter

Naalakkersuisut har fremsat 8 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag vil samlet forringe DAU-resultatet med 16.191.000 kr. i 2013, 18,4 mio. kr. i 2014, 7,9 mio. kr. i 2015 og 9,1 mio. kr. i 2016. Opmærksomheden henledes på, at Naalakkersuisut har fremsendt rettelsesblad til ændringsforslag nr. 71, vedlagt betænkningen som bilag O.

Finansudvalget har følgende supplerende bemærkninger og kommentarer til de enkelte ændringsforslag.

Hovedkonto 20.10.13 Eftergivelse af KNR's trækingsret

Naalakkersuisut foreslår, at bevillingen forhøjes med 3.775.000 kr. i 2013, og med 3,8 mio. kr. i hvert af overslagsårene. I løbet af den 4-årige periode vil KNR's gæld til landskassen via den aktuelt fuldt udnyttede trækingsret være indfriet.

Finansudvalget finder det vigtigt at henlede opmærksomheden på, at KNR hermed ikke får øget sit fremtidige rådighedsbeløb til radio- og TV-produktion med 3,8 mio. kr. årligt. Virksomheden frigøres til gengæld fra at betale renteudgiften på trækket i Landskassen. Ifølge tekstanmærkningen til hovedkonto 20.10.11 Nettorenter er rentesatsen på KNR's træk i Landskassen på 6 procent, hvilket svarer til en årlig udgift på omkring 900.000 kr. ved et træk i Landskassen på 15 mio. kr. KNR vil blive lettet for omkring ¼ af denne renteudgift i hvert af de kommende 4 år, såfremt nærværende ændringsforslag vedtages.
(Ændringsforslag nr. 67)

Hovedkonto 20.30.09 Midlertidig indkvartering

Naalakkersuisut foreslår, at bevillingen forhøjes med 3.556.000 kr. i 2013, og med 5,3 mio. kr. i 2014, med 4,6 mio. kr. i 2015 og 4,6 mio. kr. i 2016.

Det fremgår af budgetbidraget, at Naalakkersuisut ønsker at reducere antallet af vakante boliger og med forhøjelsen af bevillingen gives der mulighed for at medarbejdere på venteliste kan bibeholde deres vakantbolig. Dette forekommer åbenbart selvmodsigende.

Udvalget kan på denne baggrund ikke uden videre indstille ændringsforslaget til vedtagelse.

Udvalget **anmoder** om, at Naalakkersuisut senest én dag efter Inatsisartuts 2. behandling af FFL13 fremsender en skriftlig uddybning til udvalget. Udvalget udsætter indtil da sin stillingtagen til ændringsforslaget.

(Ændringsforslag nr. 68)

Hovedkonto 51.01.20 Fiskeri og Fangst

Naalakkersuisut foreslår, at bevillingen forhøjes med 865.000 kr. i 2013. De søgte midler skal anvendes til en informationskampagne for sælskind og fangst. Det bemærkes, at der er fremsat rettelsesblad til ændringsforslaget, vedlagt som bilag O.

Udvalget vil se positivt på det, såfremt der kan skabes større efterspørgsel efter sælskind og sælprodukter, men må uvilkårligt spørge sig selv, om de foreslåede midler reelt vil kunne gøre nogen nævneværdig forskel m.h.t. at påvirke globale trends.

(Ændringsforslag nr. 71)

Hovedkonto 51.03.02 Finansieringsstøtte til landbrugserhvervet

Naalakkersuisut foreslår, at bevillingen forhøjes med 1.000.000 kr. i 2013. De søgte midler skal anvendes til at varetage arbejdet i en landbrugskommission, som skal belyse erhvervets udvikling og komme med forslag til udvikling af erhvervet.

Finansudvalget ser positivt på dette. Udvalget er bekendt med, at arbejdet med at forberede kommissionen allerede er i gang. Naalakkersuisut har således bl.a. tilkendegivet, at det på EM12 fremsatte forslag om at tillade indfangning af vilde gæs til husdyrhold påregnes behandlet af kommissionen (EM12/41). Udvalget skal i øvrigt påminde Naalakkersuisut om at fastholde fokus på at kommissionsarbejdet fremmes og bringes til rettidig afslutning.

(Ændringsforslag nr. 72)

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 67 og 69-74 under tema 4 **godkendes**.

Finansudvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 68.

3.5. Tema 5 – Besparelser på drift

Naalakkersuisut har fremsat 3 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag vil samlet forbedre DAU-resultatet med 8.854.000 kr. i finansåret og med 0,1 mio. kr. i 2014.

Udvalget skal om forslagene bemærke, at der ikke er tale om besparelser i gængs forstand. Forslagene fremsættes nærmere på baggrund af, at Naalakkersuisut er blevet opmærksom på, at der ikke er behov for en forventet udgiftsafholdelse.

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 75-77 under tema 5 **godkendes**.

4. Ændringsforslag til tekstanmærkninger

Naalakkersuisut foreslår i alt 17 nye tekstanmærkninger. Disse ændringsforslag har nr. 78-94.

Ændringsforslagene til tekstanmærkninger er knyttet til finanslovsforslagets *Bilag 2*. De vedlægges under betænkningens bilag M. Opmærksomheden henledes på, at Naalakkersuisut har fremsendt rettelsesblad til ændringsforslag nr. 84, vedlagt betænkningen som bilag O.

En del af ændringsforslagene til tekstanmærkningerne vedrører tekniske præciseringer af rammer og bemyndigelser. Andre af forslagene fremsættes på baggrund af opfordringer fra Finansudvalget.

Der er nedenfor medtaget enkelte supplerende og forklarende bemærkninger til udvalgte tekstanmærkninger.

Til hovedkonto 87.73.10 Havneanlæg

Naalakkersuisut foreslår to nye tekstanmærkninger til hovedkontoen. Tekstanmærkningerne giver mulighed for at indskyde de offentligt ejede havne som apportindskud i selskaber, som har til formål at drive og udvide havnene samt igangsætte flerårige havneanlæg. Begge dele med Finansudvalgets godkendelse. Disse tekstanmærkninger har også været med i tidligere års finanslove og medtages nu også i FFL13 efter opfordring fra Finansudvalget. Udvalget er tilfreds hermed.

(Ændringsforslag nr. 94)

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 78-94 til tekstanmærkningerne **godkendes**.

5. Henstillinger fra Finansudvalget

Henstilling nr. 1

Finansudvalget **henstiller**, at Naalakkersuisut senest i forbindelse med fremlæggelsen af finanslovsforslaget for 2014 fremlægger forslag til tiltag, som er egnede til at tilsikre, at kommunerne ikke gives et økonomisk incitament til at lade de af Landskassen renoverede og nyopførte skolebygninger forfalde i forventning om, at Landskassen atter vil forestå en renovering af bygningerne, såfremt de ikke løbende vedligeholdes forskriftsmæssigt.

Henstilling nr. 2

Finansudvalget **henstiller**, at Naalakkersuisut søger at tilsikre, at der budgetteres med et **realistisk** afløb fra anlægsbevillingerne, således at der ikke bevidst ansøges om midler, som blot kommer til at ligge passivt i Anlægs- og Renoveringsfonden. Særligt bør der ved årets slutning grundet administrative forsinkelser ikke søges om udmøntning af anlægspuljer alene m.h.p. at henlægge midlerne i Anlægs- og Renoveringsfonden.

Henstilling nr. 3

Udvalget **henstiller**, at Naalakkersuisut henholder sig til kapitel 12 i Budgetregulativet fra 2008, når der ydes økonomisk støtte til råd, nævn, foreninger mv. både generelt og specifikt.

Henstilling nr. 4

Finansudvalget **henstiller**, at Naalakkersuisut snarligt undersøger og foreslår tiltag, der vil være egnede til at skabe et mere klart økonomisk incitament for kommunerne – negativt såvel som positivt - således at det sikres, at mulighederne for revisitering, revalidering og fleksjobordninger prioriteres fremfor en ”automatiseret” tilkendelse af førtidspension.

Henstilling nr. 5

Udvalget **henstiller**, at Naalakkersuisut til FFL14 sikrer, at delvis brugerbetaling er indført, og at der er en skarp adskillelse af KNAPK's og konsulenttjenestens økonomi og regnskab.

6. Indstillinger fra Finansudvalget

Med disse bemærkninger skal Finansudvalget overgive finanslovsforslaget til Inatsisartuts 2. behandling.

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 1-28, 30-32 og 34 under tema 1 **godkendes**.

Finansudvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 29 og 33 under tema 1.

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 35-46 og 49-60 under tema 2 **godkendes**.

Finansudvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 47 og 48 under tema 2.

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 61-66 under tema 3 **godkendes**.

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 67 og 69-74 under tema 4 **godkendes**.

Finansudvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 68 under tema 4.

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 75-77 under tema 5 **godkendes**.

Finansudvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 78-94 til tekstanmærkningerne **godkendes**.

På baggrund af Inatsisartuts behandling **indstiller** udvalget, at lovforslaget overgår til yderligere behandling i Finans- og Skatteudvalget inden Inatsisartuts afsluttende 3. behandling.

Andreas Uldum,
formand

Olga P. Berthelsen

Naaja Nathanielsen

Aqqaluaq B. Egede

Siverth K. Heilmann

Per Berthelsen

Finn Karlsen